

Hållbarhetsrapport 2022

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Resultat av uppföljningen	5
Status för alla målområden och målbilder	5
Sammanfattande analys	6
Övergripande bedömning	6
Styrning och ledning	7
Vägen till ett hållbart Flen	8
Rekommendationer för kommunorganisationens fortsatta arbete	12
Detaljerad status på alla målområden	16
Målområde 1 - Ingen fattigdom	16
Målområde 2 - Ingen hunger	19
Målområde 3 - God hälsa	22
Målområde 4 - God utbildning	25
Målområde 5 - Jämställdhet	28
Målområde 6 - Rent vatten och sanitet	31
Målområde 7 - Hållbar energi	34
Målområde 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	37
Målområde 9 - Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	40
Målområde 10 - Minskad ojämlikhet	43
Målområde 11 - Hållbara städer och samhällen	46
Målområde 12 - Hållbar konsumtion och produktion	49
Målområde 13 - Bekämpa klimatförändringarna	52
Målområde 14 - Hav och marina resurser	55
Målområde 15 - Ekosystem och biologisk mångfald	58
Målområde 16 - Fredliga och inkluderande samhällen	61
Målområde 17 - Genomförande och globalt partnerskap	64

Bakgrund

Flens kommuns hållbarhetsprogram antogs oktober 2020 och innehåller målbilder till 2030 inom de 17 målområdena i Agenda 2030. Programmet berör både social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling inom områden såsom utbildning, hälsa, jämställdhet, arbetsmarknad, samhällsplanering, biologisk mångfald och klimat. De flesta av kommunens verksamheter berörs och deras arbete ska alltså bidra till programmets målbilder.

Programmet ska följas upp en gång per mandatperiod. Indikatorer till uppföljningen med tillhörande målvärden fastställdes av kommunstyrelsen i mars 2022. I rapporten redovisas utfall på alla 88 målbilder såväl som vart och ett av de 17 målområdena. Uppföljningen ska vara vägledande för kommunens strategiska plan såväl som andra planer som tas fram med koppling till målbilderna. Slutsatserna bör också användas för att förbättra hållbarhetsarbetet överlag i organisationen.

Hur har uppföljningen gjorts?

Bedömningen görs med utgångspunkt i värden på de beslutade indikatorerna samt redovisningar från kommunorganisationen. De flesta av redovisningarna är beslutade av nämnd eller bolagsstyrelse. För vissa målbilder saknas indikatorer, då görs bedömningen enbart med hjälp av en kvalitativ bedömning utifrån redovisningarna.

Uppföljningen handlar om hur utvecklingen gentemot målbilderna har varit sedan hållbarhetsprogrammet antogs och huruvida de kan nås till 2030. Utgångsvärden på indikatorerna är därför i de flesta fall 2019 eller 2020 beroende på tillgänglig data. Till de flesta indikatorerna finns även målvärden till 2030, bedömningarna har då gjorts i relation till det önskade målvärdet. För att synliggöra eventuella skillnader i utfall har könsuppdelad statistik använts där det funnits tillgängligt.

I bedömningen har hänsyn tagits till att de valda indikatorerna inte alltid matchar målbilderna perfekt och att kommunen inte alltid kan påverka utvecklingen på indikatorerna särskilt mycket, på grund av begränsad rådighet. I dessa fall har kommunorganisationens redovisningar fått större vikt i bedömningen.

Statusbedömningen har gjorts enligt följande färgskala:

Uppnådd, bibehåll de goda resultaten
På väg att nås, fortsätt med pågående förbättringar
Vissa ytterligare förbättringar krävs
Flera ytterligare förbättringar krävs
Mycket omfattande förbättringar krävs

Målbilder som är uppnådda eller på god väg att nås ska inte ses som färdiga, det gäller fortfarande att bibehålla de goda resultaten och fortsätta arbeta på samma sätt framöver. Att det behövs förbättringar innebär inte nödvändigtvis stora satsningar och insatser, i många fall räcker det med ändrade prioriteringar i det dagliga arbetet eller att arbeta in viktiga perspektiv och förhållningssätt.

Statusbedömningarna diskuterades på en workshop i september 2022 med nyckelpersoner från förvaltningar och bolag i organisationen, där fokus låg på att arbeta fram förslag på konkreta förbättringar som behövs i kommunorganisationen för att bättre nå hållbarhetsprogrammets målbilder.

För att fördjupa analysen har även en övning kring synergier och målkonflikter genomförts av strategier på kommunledningsförvaltningen med hjälp av verktyget SDG Synergies. Med hjälp av verktyget har interaktionerna mellan ett urval av målbilder bedömts: "Om vi har framgång på målbild A, hur bidrar det till möjligheten till framgång på målbild B?", vilket ger information om vilka målbilder som har stor positiv effekt på andra målbilder, samt vilka målbilder som kan begränsa framsteg på andra målbilder. Resultaten redovisas kortfattat i den sammanfattande analysen nedan.

Disposition

Rapporten börjar med en genomgång av de övergripande resultaten och en sammanfattande analys där även samtliga rekommendationer för kommunorganisationens fortsatta arbete presenteras.

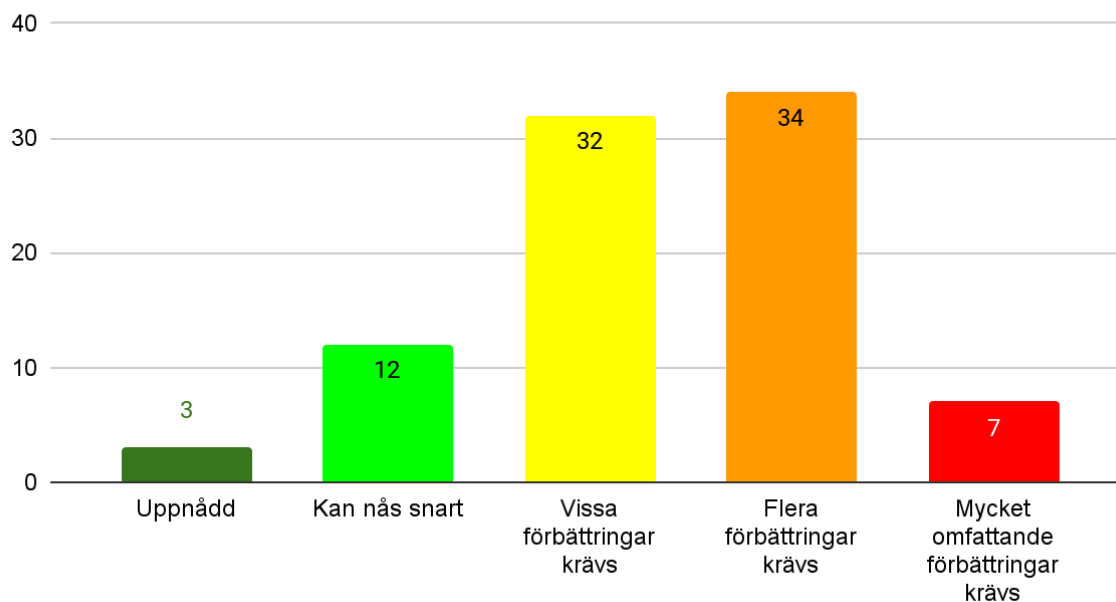
Sedan kommer ett avsnitt per målområde med statusbedömningar, ett urval av indikatorer, exempel på kommunorganisationens arbete och rekommendationer för arbetet framåt på det målområdet. I en bilaga finns värden på samtliga indikatorer som har använts i uppföljningen.

Resultat av uppföljningen

Status för alla målområden och målbilder

Målområde	Status
Målområde 1 - Ingen fattigdom	Mycket omfattande förbättringar krävs
Målområde 2 - Ingen hunger	Vissa ytterligare förbättringar krävs
Målområde 3 - God hälsa	Flera ytterligare förbättringar krävs
Målområde 4 - God utbildning	Flera ytterligare förbättringar krävs
Målområde 5 - Jämställdhet	Flera ytterligare förbättringar krävs
Målområde 6 - Rent vatten och sanitet	Vissa ytterligare förbättringar krävs
Målområde 7 - Hållbar energi	Flera ytterligare förbättringar krävs
Målområde 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	Flera ytterligare förbättringar krävs
Målområde 9 - Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	Vissa ytterligare förbättringar krävs
Målområde 10 - Minskad ojämlikhet	Flera ytterligare förbättringar krävs
Målområde 11 - Hållbara städer och samhällen	Vissa ytterligare förbättringar krävs
Målområde 12 - Hållbar konsumtion och produktion	Flera ytterligare förbättringar krävs
Målområde 13 - Bekämpa klimatförändringarna	Flera ytterligare förbättringar krävs
Målområde 14 - Hav och marina resurser	Flera ytterligare förbättringar krävs
Målområde 15 - Ekosystem och biologisk mångfald	Flera ytterligare förbättringar krävs
Målområde 16 - Fredliga och inkluderande samhällen	Flera ytterligare förbättringar krävs
Målområde 17 - Genomförande och globalt partnerskap	På väg att nås

Antal målbilder

Sammanfattande analys

I detta kapitel redovisas en sammanfattande analys utifrån uppföljningen av målbilderna i hållbarhetsprogrammet. Kapitlet börjar med en övergripande bedömning för att sedan djupdyka i frågor som rör styrning och ledning. Avslutningsvis diskuteras vägen till ett hållbart Flen med fokus på ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Övergripande bedömning

I relation till hållbarhetsprogrammet ambitioner behövs det flera förbättringar överlag i kommunens hållbarhetsarbete. Endast på målområde 17 är kommunen helt i fas eftersom kommunorganisationen är bra på att ta tillvara på externa möjligheter genom nätverk och partnerskap. Inom målområde 1 går trenden för flera av indikatorerna åt fel håll, det behövs således omfattande förbättringar i arbetet med att minska fattigdom. I övrigt behövs vissa eller flera förbättringar på alla målområden. För 83 % av målbilderna behövs någon form av förbättringsarbete.

Uppföljningen visar att kommunen har mycket långt kvar för att nå några av målbilderna. Det gäller särskilt fattigdom, arbetslöshet, mänskliga rättigheter och arbete med våld i nära relation, men även växthusgasutsläpp och biologisk mångfald. Områden där kommunen har nått de satta målbilderna är tillgänglighetsanpassning av fysiska åtgärder, att bjuda in till olika former av delaktighet och att delta i relevanta nätverk. Områden där kommunen är nära att nå målbilderna är inom samarbeten med högskola och universitet, förnybar energiproduktion, luftkvalitet, dagvattenhantering, hållbarhet i evenemang, och inköp av hållbarhetsmärkt fisk.

Kommunen har viss rådighet inom alla målbilder, men inte alltid full rådighet. Det viktigaste är att säkerställa att kommunorganisationen gör sitt bästa inom sin rådighet för att på så sätt

bidra till en positiv utveckling inom målbilderna. Inom målbilder där kommunen har begränsad rådighet kan det vara så att statusen utifrån valda indikatorer förblir oförändrad även om organisationen förbättrar sitt arbete, på grund av faktorer som kommunen inte kan påverka.

Synergier och målkonflikter - vägledning i arbetet framåt

Det är omöjligt att arbeta samtidigt med alla målbilder där det finns behov av förbättringar. En ökad förståelse kring hur olika målbilder hänger ihop och vilka som ger stor systemeffekt hjälper kommunorganisationen att klustra ihop och prioritera frågor. I en analys med verktyget SDG Synergies har 17 målbilder använts. Dels gjordes en systemanalys kring social hållbarhet (nio målbilder), och dels en analys kring ekologisk hållbarhet (åtta målbilder). Skillnader i hur målbilderna är formulerade påverkar resultaten vilket gör att de bör tolkas med försiktighet. Att fokusera på de målbilder som har fått störst systemeffekt enligt verktyget är positivt, men resultaten ska inte diktera allt fokus i hållbarhetsarbetet.

Nedan presenteras viktiga slutsatser kring styrning och ledning, ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet; både utifrån uppföljningen och utifrån analysen med SDG Synergies.

Styrning och ledning

Politikens roll i hållbarhetsarbetet är att, utifrån ett helhetsperspektiv, fokusera på och följa upp den inriktning och de ambitioner som fastställts i hållbarhetsprogrammet och relaterade styrdokument. Förvaltningsorganisationens roll är att spegla hur den politiska ambitionsnivån och inriktningen ska förverkligas i den dagliga verksamheten. Kommunledningsförvaltningen håller samman arbetet och skapar förutsättningar för måluppfyllelse.

För att nå en hållbar utveckling i Flens kommun kan organisationen inte arbeta separat med enskilda målbilder, det krävs ett helhetsperspektiv och samarbeten över organisatoriska gränser. Här är frågor kring styrning och ledning centrala. Arbeta pågår med att ta fram en ny struktur för strategisk plan inför perioden 2024-2027 i vilken utmaningarna som denna rapport lyfter fram kommer ligga som grund. Det är av stor vikt att politiska uppdrag alltid är finansierade, vilket bör säkerställas genom prioriteringar i strategisk plan.

Hållbarhetsdimensionerna

Att arbeta med hållbarhetsfrågor ur ett helhetsperspektiv kräver av organisationen att den kan hålla flera perspektiv i huvudet samtidigt i planering av verksamhet. Det innebär i praktiken att alla verksamheter måste fundera över sitt ekologiska fotavtryck och hur det kan minska och samtidigt förhålla sig till sociala aspekter på hållbarhet.

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen. I Flens kommun är barnperspektivet särskilt viktigt då barnfattigdomen är så utbredd och dess konsekvenser har en mycket negativ påverkan på barnens och även kommunens framtid. De sociala aspekterna av hållbarhetsarbetet behöver prioriteras både på individ- och samhällsnivå för att skapa det goda samhället.

Därtill behöver organisationen förhålla sig till den ekonomiska hållbarheten. Organisationen behöver jobba på ett strukturerat sätt med effektivitet, alltså att skapa bästa möjliga värde, för dem kommunen är till för, för de resurser som kommunen har tillgång till. Det gäller då att arbeta över organisatoriska gränser för att hitta lösningar på utmaningar och fokusera gemensamma krafter och resurser på de förbättringsområden där störst kvalitetsbristkostnader finns i organisationen. För att möjliggöra detta är frågor kring styrning, ledning och former för förvaltningsöverskridande dialog och samarbete centrala för kommunens ledningsgrupp.

Många åtgärder som bidrar till minskade växthusgasutsläpp, till exempel återanvändning av möbler i verksamheterna, innebär även en ekonomisk besparing. Detsamma gäller måltidsverksamheten där satsningar på klimatsmart mat och minskat matsvinn kan gå hand i hand med minskade kostnader. Alla verksamheter bör se över möjligheter till sådana synergiåtgärder. Alla kommunens verksamheter bör även beakta möjligheterna för extern samverkan, både med tanke på ekonomi, effektivitet, kvalitet och potential för synergieffekter. En del i det handlar om att aktivt bevaka och ta del av bidragsmedel på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Kommunens lagkrav och frivilliga uppdrag

Hållbarhetsprogrammet berör både kommunens lagstadgade och frivilliga uppdrag. Kommunens budgetmedel ska i första hand säkerställa att lagkrav uppfylls. I många lagtexter finns paragrafer om att arbetet ska göras utifrån ett hållbarhetsperspektiv till exempel i skollagen och plan- och bygglagen. Kommunen behöver säkerställa att detta görs. Men även inom obligatoriska uppdrag där det inte är lagstadgat med ett hållbarhetsperspektiv är det värdefullt att använda sig av detta för att på bästa sätt hitta synergieffekter som bidrar till en hållbar utveckling. Det är även viktigt att inte helt prioritera bort de frivilliga uppdragen, till exempel arbetsmarknad och näringsliv då de kan ha stor bäring på kommunens centrala utmaningar. Satsningar på kultur och fritid ökar kommunens attraktivitet som plats och bidrar till en bättre hälsa hos invånarna.

Vägen till ett hållbart Flen

Ekonomisk hållbarhet

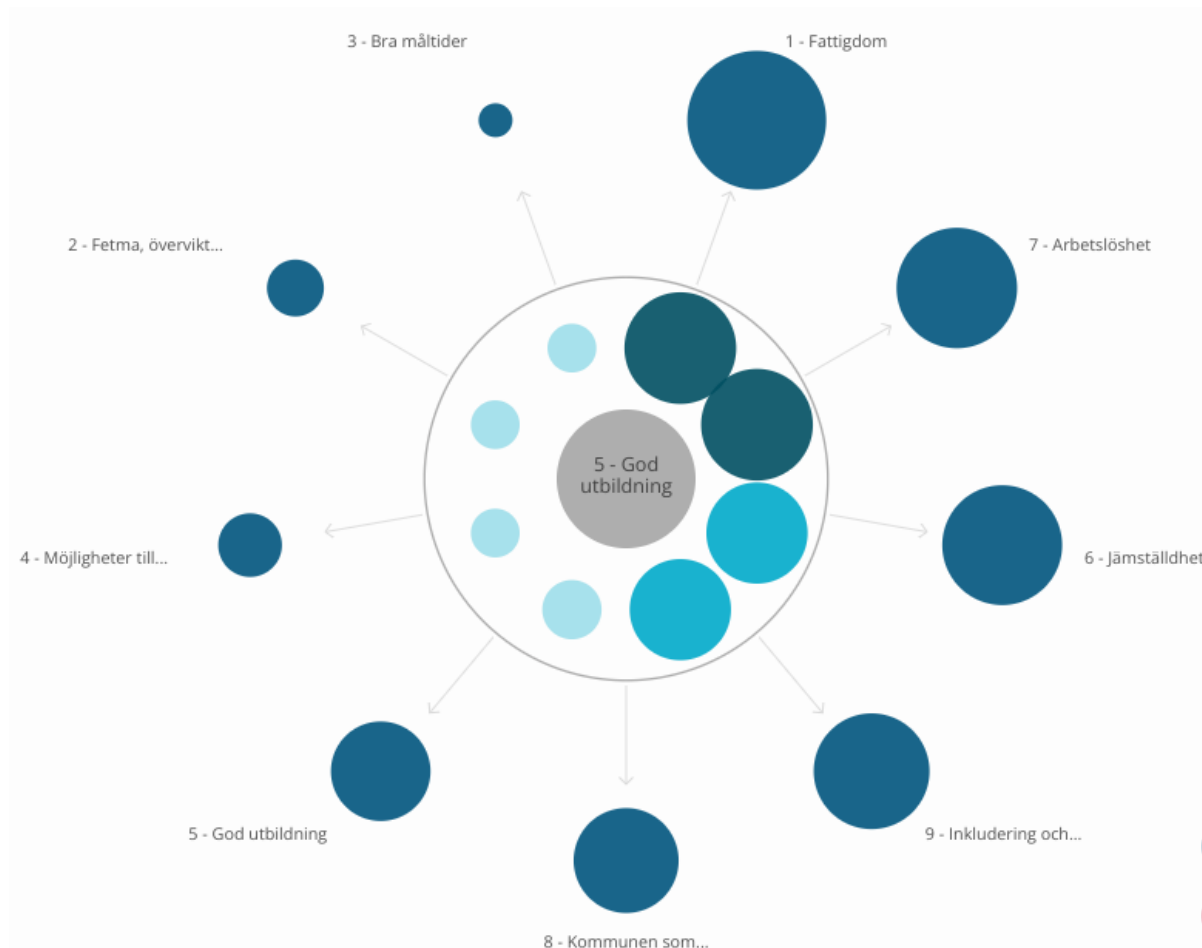
En stor utmaning för kommunen är trenden med minskande invånarantal. Situationen i samhället med stigande inflation och höga mat- och elpriser påverkar invånare såväl som kommunen själv. Det är sannolikt att arbetslösheten stiger i en lågkonjunktur. Allt detta innebär att kommunen behöver säkerställa hög kvalitet i sina verksamheter trots minskande resurser. Genom att lägga på ett hållbarhetsperspektiv är det möjligt att prioritera förbättringar som har bäring på kommunens centrala utmaningar såsom fattigdom och arbetslöshet. Att fler invånare kommer i arbete och färre är beroende av ekonomiskt bistånd frigör resurser till annat utvecklingsarbete och innebär ökade skatteintäkter. Med tanke på kommunens ekonomiska situation behöver förbättringar som initieras utifrån resultaten i uppföljningen i första hand genomföras inom ramen för ordinarie budgetram.

Social hållbarhet

Uppföljningen av hållbarhetsprogrammet visar att den sociala hållbarheten i Flens kommun påverkas mycket negativt av utmaningarna kring arbetslöshet och fattigdom, framförallt

barnfattigdomen. Resultaten från SDG Synergies visar att det som har störst effekt på minskad fattigdom och arbetslöshet är utbildningsresultat, kommunen som attraktiv arbetsgivare, och kommunens arbete för integration och inkludering. Se figur 1 nedan för illustration som visar systemeffekten för framsteg inom utbildning. Detta behöver tas i beaktande framåt: hur kan kommunorganisationen samordna sitt arbete på dessa områden för att få ännu större systemeffekt?

Figur 1. SDG Synergies: God utbildning har både positiv direkt påverkan (inre cirkeln) och positiv indirekt påverkan (yttre cirklar) på flera andra målbilder inom social hållbarhet.

De politiska ambitionerna på området arbetslöshet och höjd utbildningsnivå är fastställda i flera styrdokument, inte minst strategisk plan. Inriktningarna och strategierna i Arbetsmarknadsprogram för Flens kommun är sprungna ur hållbarhetsprogrammet. Arbetsmarknadsprogrammet i sin tur är nära kopplat till näringslivsstrategin och riktlinje för strategisk kompetensförsörjning. Att organisationen arbetar systematiskt med arbetsmarknadsprogrammet bidrar till uppfyllelse av målbilderna i hållbarhetsprogrammet. Den överenskommelse om samverkan som finns mellan Flens kommun och Arbetsförmedlingen Sörmland är av stor vikt för att arbetslösheten i kommunen ska minska.

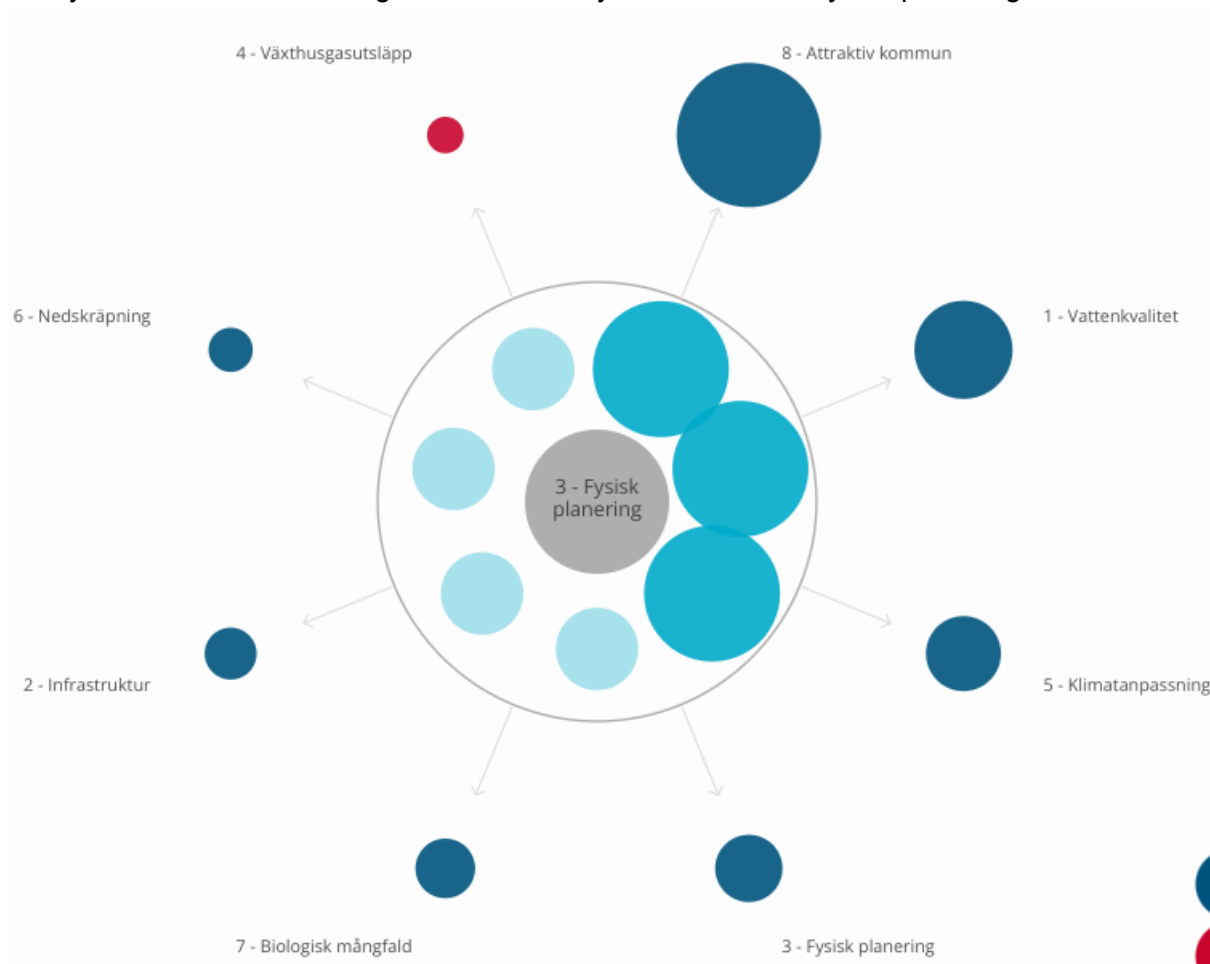
Kommunen har flera styrdokument som ska bidra till måluppfyllelse på områden såsom jämställdhet, integration, inkludering och social trygghet, även här är det av stor vikt att organisationen arbetar systematiskt för att hitta synergier mellan det arbete som görs. Några av styrdokumenterna på området är likabehandlingsplan, jämställdhetspolicy, plan för

Kvinnofrid, mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism. Utöver detta är det viktigt att jämställdhet är synligt i den generella uppföljningen av kommunens arbete med det politiskt satta målen för att säkerställa en rättvis fördelning av kommunens resurser utifrån behov.

Ekologisk hållbarhet

Att arbeta med ekologiska hållbarhet handlar bland annat om att värna om kommunens naturvärden, men även att minska växthusgasutsläpp som i ett mer långsiktigt perspektiv innebär stora utmaningar för kommunen, Sverige såväl som världen i stort. Vattenkvaliteten i kommunens sjöar och vattendrag är på många ställen långt ifrån god status, och endast en liten del av naturen i Flens kommun är skyddad formellt i form av till exempel naturreservat. Utsläppen av växthusgaser från såväl Flens kommun som geografisk plats såväl som från kommunorganisationen minskar inte enligt målsättningen.

Resultaten från SDG Synergies visar att det som har störst effekt på kommunens attraktivitet som plats och förbättrad vattenkvalitet är klimatanpassning samt fysisk planering med hänsyn till naturvärden. Se figur 2 nedan för systemeffekter av fysisk planering.

Figur 2. SDG Synergies: Fysisk planering har både positiv direkt påverkan (inre cirkeln) och positiv indirekt påverkan (yttre cirklar) på flera andra målbilder inom ekologisk hållbarhet. Den röda cirkeln innebär viss negativ påverkan när det gäller utsläpp av växthusgaser.

Det handlar alltså om att planera för attraktiva områden där viktiga naturvärden utvecklas samtidigt som områdena är väl förberedda för effekter av klimatförändringar. Många

klimatanpassningslösningar handlar om att tänka i symbios kring klimat, biologisk mångfald och värden för människor; t.ex. genom attraktiva parkmiljöer som är designade för att hantera stora regnmängder. Möjliga målkonflikter inom ekologisk hållbarhet är att utveckling av infrastruktur och samhällsbyggande kan leda till ökade utsläpp av växthusgaser. Dessutom finns en risk att etablering av företag leder till ökad belastning på miljö och klimat, beroende på vilken typ av företag som etablerar sig.

Centrala begrepp inom ekologisk hållbarhet är biologisk mångfald, grön infrastruktur och ekosystemtjänster. Biologisk mångfald är ett samlingsbegrepp för all den variation som finns mellan och inom arter och livsmiljöer. Biologisk mångfald förbättrar naturens motståndskraft mot yttre påverkan, till exempel klimatförändringar. Ekosystemtjänster handlar om alla produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet, till exempel rent vatten, pollinering, hälsa, svalka och rekreation. Grön infrastruktur är nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur och till människors välbefinnande.

De politiska ambitionerna inom dessa områden är fastställda i översiktsplan, natur- och vattenvårdsprogram, VA-plan, såväl som hållbarhetsprogrammet. Det finns ett pågående uppdrag från kommunstyrelsen om att ta fram en vattenplan för att samordna alla olika frågor kring vatten. En handlingsplan för dagvatten är under framtagande. En planeringsstrategi kring utveckling av översiktsplaneringen ska tas fram. Allt detta bör kunna bidra till framsteg på relaterade målbilder i hållbarhetsprogrammet.

När det gäller klimatfrågan är det framförallt kommunens energi- och klimatplan som tydliggör strategier för hur dessa frågor ska arbetas med. Dessa strategiska insatsområden är även integrerade i hållbarhetsprogrammet. Det handlar om hållbara transporter, klimatsmart samhällsplanering, energieffektiva byggnader, klimatsmarta invånare och lokal förnybar energiproduktion. Frågor kring avfallsminimering och cirkulär ekonomi täcks av den nya avfallsplanen som börjar gälla 2023.

Rekommendationer för kommunorganisationens fortsatta arbete

Rekommendationerna är ett viktigt underlag till arbetet med Strategisk plan 2024-2027 men bör även användas för att förbättra hållbarhetsarbetet överlag i organisationen. Att genomföra rekommendationerna innebär en ambitionshöjning för att nå eller närma sig måluppfyllande av målbilder i hållbarhetsprogrammet.

Kommunledningsgruppen ansvarar för att prioritera, tidsätta och organisera arbetet med rekommendationerna utifrån hur de vill leda arbetet framåt. Vid nästa uppföljning om fyra år bör resultaten visa på tydliga framsteg gentemot flera av målbilderna. Som nämnts tidigare är utgångspunkten att arbetet utförs inom ordinarie budgetram, med bred intern samverkan och genom att ta tillvara på externa möjligheter till finansiering och partnerskap.

Övergripande

- Se över vilka styrdokument som har positiva synergieffekter på varandra och arbeta systematiskt med integrationen av dessa styrdokument emellan.
- Undersök inom vilka områden organisationen behöver mer kompetens för att klara av hållbarhetsarbetet på bästa sätt.
- Se över hur viktiga hållbarhetsperspektiv, till exempel jämställdhet, barnrätt och miljömässig påverkan, kan integreras i verksamheternas utredningsarbete, dagliga verksamhet, uppföljning och redovisning.
- Som en del i detta, säkerställ att ärenden av övergripande, strategisk och/eller principiell karaktär alltid bereds med överväganden kring hållbarhetsperspektiv.
- Öka systematiken i arbetet med att beakta invånarnas upplevda brister vid planering av aktiviteter och insatser, till exempel inom ramen för det pågående uppdraget från kommunstyrelsen kring att stärka invånarnas inflytande och delaktighet. Ta tillvara på resultat från genomförda eller pågående insatser, till exempel Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) med Fryshuset.

Målområde 1 - Ingen fattigdom

- Gemensamt motverka fattigdomen i kommunen genom att arbeta långsiktigt med de styrdokument som har bäring på fattigdomen (särskilt Arbetsmarknadsprogrammet) och se över vilka typer av insatser som kan behöva förbättras alternativt skapas i verksamheterna för att minska barnfattigdomen.

Målområde 2 - Ingen hunger

- Verka för ett samlat ansvar för alla måltider till kommunens brukare och elever, till exempel genom att måltidsservice organiseras som en central stödfunktion enligt förslag från översynen av tjänstemannaorganisationen.
- Säkerställ att arbetet med måltidsglädje påbörjas redan i förskolan för att lägga grunden för en hälsosam inställning till mat.
- Besluta om inriktning för hur måltidsförsörjning ska säkerställas i kristider.
- Se över möjligheten till fler riktade insatser för personer i riskzonen för hunger och samarbete med civilsamhället för att nå dessa utsatta personer.

Målområde 3 - God hälsa

- Öka fokus på att minska sjukfrånvaron i kommunen, framförallt bland kvinnor. Här kan deltagandet i Suntarbetsliv spela en viktig roll. Se över möjlighet till kartläggning bland de som är eller har varit sjukskrivna.
- Se över möjligheter att stötta flickors idrottsutövande, till exempel genom en behovsinventering bland flickor kring vilka förutsättningar som måste förbättras för att öka deras idrottsutövande.
- Återuppta utvecklingsarbete kopplat till det systematiska arbetet för att främja hälsa inklusive förebyggande åtgärder, framförallt i särskilda boenden.

Målområde 4 - God utbildning

- Lägg fokus på att fler ska uppnå gymnasieexamen och att kommunala gymnasieskolan håller hög kvalitet snarare än på att en högre andel ska välja den kommunala gymnasieskolan.
- Kommunens förskolor och skolor ska förstärka och utveckla arbetet utifrån det kompensatoriska uppdraget enligt Skollagen, för att bidra till högre kvalitet i verksamheter där en hög andel av barn/elever har föräldrar med låg utbildningsbakgrund och/eller utländsk bakgrund.
- Säkerställ organisationens arbete i enlighet med arbetsmarknadsprogrammet, inriktning utbildning. För högre måluppfyllelse inom sfi, svenska för invandrare, knyt an till pågående uppdrag i strategisk plan 2022 om en total översyn av sfi och pågående projekt om Kompetenscentrum.

Målområde 5 - Jämställdhet

- Ta fram könsuppdelad statistik på alla områden där det är relevant och använd resultaten för att säkerställa att verksamheternas resursfördelning är jämställd utifrån behoven hos kommunens invånare.
- Utifrån Likabehandlingsplan för Flens kommun; Undersök om det finns skillnader i förutsättningar som påverkar möjligheten att utföra sitt jobb mellan kommunalt anställda män och kvinnor. Säkerställ att manliga och kvinnliga chefer har lika förutsättningar att utöva chefskap.
- Arbeta mer systematiskt och samordnat i kommunens arbete med att förebygga våld i nära relationer.

Målområde 6 - Rent vatten och sanitet

- Prioritera arbetet med att ta fram en vattenplan för att få till en samsyn och samordning i organisationen kring olika frågor som rör vatten, både inom förvaltningsorganisationen och gentemot VA-bolaget.
- Inled arbete med att ta fram en vattentjänstplan snarast eftersom en sådan ska vara remissad och beslutad innan slutet av 2023 enligt lagen om allmänna vattentjänster.
- Fortsätt prioritera tillsyn av verksamheter som kan ha negativ påverkan på vattenkvaliteten.

Målområde 7 - Hållbar energi

- Intensifiera arbetet för att få till en fossilfri fordonsflotta.
- Säkerställ att kommunorganisationen gör sina tjänsteresor i enlighet med resepolicyen.

- Öka fokus på energibesparande åtgärder och ett mer effektivt nyttjande av kommunens lokaler.

Målområde 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- Säkerställ att det finns ett systematiskt arbete i enlighet med arbetsmarknadsprogrammet.
- Möjliggör praktikplatser inom kommunal verksamhet och arbeta aktivt för att hitta fler praktikplatser i privat näringsliv.
- Arbeta aktivt utifrån den överenskommelse som tagits fram under 2022 mellan Flens kommun och Arbetsförmedlingen.
- Se över möjligheten att ta fram en etableringsplan och/eller möjligheten att integrera hållbarhetsperspektiv i riktlinjer för exploateringsavtal och markanvisning.

Målområde 9 - Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

- Fokusera på insatser för att öka andelen invånare som reser med kollektivtrafiken.
- Se över ifall näringslivsstrategin behöver revideras utifrån ett hållbarhetsperspektiv för att säkerställa rätt fokus gentemot lokala företag.

Målområde 10 - Minskad ojämlikhet

- Gemensamt motverka fattigdomen i kommunen genom att arbeta långsiktigt med de styrdokument som har bäring på fattigdomen (särskilt Arbetsmarknadsprogrammet) och se över vilka typer av insatser som kan behöva förbättras alternativt skapas i verksamheterna för att minska barnfattigdomen.
- Arbeta förvaltningsövergripande utifrån riktlinje för strategisk kompetensförsörjning för att bättre ta till vara på kompetensen hos unga, studenter, nyanlända och utrikes födda.
- Ett systematiskt arbete gällande att värna om de nationella minoriteternas delaktighet och inflytande behöver utvecklas ytterligare.

Målområde 11 - Hållbara städer och samhällen

- Arbeta för att minska bostadssegregation och mildra dess konsekvenser, till exempel genom samhällsplaneringen och samarbete mellan bolag, verksamheter och civilsamhälle, och prioritera färdigställande av bostadsförsörjningsprogrammet.
- Prioritera arbete med kommande planeringsstrategi för att främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering där översiktsplanen hålls aktuell med relevanta hållbarhetsperspektiv integrerade.

Målområde 12 - Hållbar konsumtion och produktion

- Arbeta i enlighet med den nya avfallsplanen där flera åtgärder kring avfallsminimering inom kommunorganisationen finns med.
- Hela kommunorganisationen bör se över möjligheter till ökad återanvändning och att köpa in varor som håller längre, för att på så sätt få ekonomiska såväl som miljömässiga vinster.
- Prioritera uppföljning av miljömässiga och sociala krav som ställs i upphandlingar.

Målområde 13 - Bekämpa klimatförändringarna

- Inkludera åtgärder för att bidra till 16 % årlig minskning av växthusgasutsläppen i kommande revidering av energi- och klimatplanen.

- Säkerställ att hela kommunorganisationen är beredd på klimatförändringens effekter såsom värmeböljor och översvämningar, framförallt inom samhällsviktig verksamhet.

Målområde 14 - Hav och marina resurser

- Verka för att tillsynsarbetet av förorenade områden utökas och prioriteras ytterligare och undersök vilka möjligheter som finns till bidragsmedel kopplat till förorenade områden.
- Utveckla arbetet med handlingsplanen för nedskräpning så att fler delar av kommunorganisationen engagerar sig i frågan.

Målområde 15 - Ekosystem och biologisk mångfald

- Säkerställ att organisationen har tillräcklig kunskap och kompetens kring biologisk mångfald, ekosystemtjänster och grön infrastruktur, framförallt inom samhällsplanering och samhällsbyggnad.
- Prioritera arbete med att öka andelen formellt skyddad natur i kommunen, framförallt inom gröna samband och i områden med höga rekreativvärden.

Målområde 16 - Fredliga och inkluderande samhällen

- Säkerställ att organisationen har ett systematiskt arbete kring den demografiska utvecklingen, dels för öka kommunens attraktivitet och dels för att hantera en eventuell fortsättning av de negativa trenderna.
- Fortsätt arbeta enligt samverkansöverenskommelsen med polisen kring trygghet och brottsförebyggande frågor, där även fler delar av kommunorganisationen bör medverka i arbetet med Effektiv Samverkan för Trygghet (EST).
- Samarbeta med civilsamhället för att bidra till ökat valdeltagande i valet 2026. Särskilt fokus bör ligga på att bidra till ökat valdeltagandet i de områden med lägst valdeltagande i valet 2022.

Målområde 17 - Genomförande och globalt partnerskap

- Prioritera att ta till vara på ännu fler möjligheter till partnerskap och finansiering inom områden kopplade till Agenda 2030, framförallt inom de centrala utmaningarna.

Detaljerad status på alla målområden

Målområde 1 - Ingen fattigdom

Status: Mycket omfattande förbättringar krävs

Motivering

Med fattigdom avses ofta främst ekonomisk fattigdom, det vill säga låga inkomster och små ekonomiska tillgångar. Men fattigdom kan även innebära brist på frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet.

Flens kommun är långt ifrån målet om att halvera fattigdomen i Flen, detta är dock en fråga där kommunen inte har full rådighet. Det finns stora utmaningar när det gäller ekonomisk fattigdom, till exempel lever en femtedel av barnen i kommunen i ekonomiskt utsatta hushåll. Utöver det som syns i statistiken om barnfattigdom finns grupper av barn som är osynliga på så sätt att de lever sina liv i Flens kommun men är inte folkbokförda här. Det gäller till exempel i de fall en familj fått avslag på asylansökan men utvisning inte kan verkställas av olika skäl. Bland vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd är det många som saknar gymnasieexamen och inte kan svenska vilket är en utmaning.

När det gäller mänskliga rättigheter har Flens kommun sämre resultat än de flesta andra kommuner inom till exempel rätten till arbete, social trygghet och skälig levnadsstandard samt rätten till utbildning. Kommunorganisationen redovisar vissa insatser i frågan, men inget tydligt systematiskt arbete. Även när det gäller att ta hänsyn till invånarnas upplevda brister inom olika områden i kommunen sker en del bra insatser men arbetet kan bli mer systematiskt. Det behövs även fler åtgärder för att förebygga ekonomisk utsatthet och stötta ekonomiskt utsatta. Därav görs bedömningen att det krävs mycket omfattande förbättringar för att uppnå hela målområdet till 2030.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning till 2030	Senaste värde	Utveckling
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen (%)	2,68 (2020)	ska vara under 1,3	2,5 (2021)	Liten minskning
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	20,1 (2019)	ska vara under 10	19,7 (2020)	Liten minskning
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%) - Totalt	82 (2020)	ska öka	80 (2021)	Liten minskning

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
Till 2030 har andelen män, kvinnor och barn i Flens kommun som lever i någon form av fattigdom minst halverats. Kommunens arbete har särskilt fokus på barn och barnfamiljer	Mycket omfattande förbättringar krävs	Flens kommun har hög andel barn i ekonomisk utsatta hushåll. Kommunen har även en hög andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, här finns dock en liten minskande trend. Flen är bland de kommuner som har sämst resultat på detta område.
Kommunen har sedan länge ett systematiskt arbete för att respektera, skydda och främja barns och vuxnas mänskliga rättigheter.	Mycket omfattande förbättringar krävs	Flen har sämre resultat jämfört med andra kommuner gällande t.ex. rätten till arbete, social trygghet och skälig levnadsstandard samt rätten till utbildning. Organisationens redovisningarna visar inte på ett tydligt systematiskt arbete på området.
Kommunen förebygger ekonomisk utsatthet och stöttar de som lever i sådan att ta sig ur sin situation inom ramen för gällande lagstiftning	Flera ytterligare förbättringar krävs	Kommunen erbjuder arbetsmarknadsinsatser men inte till alla invånare som uppstår försörjningsstöd. Det görs vissa förebyggande insatser till personer med hyres- eller elskulder men fler åtgärder behövs för förebygga ekonomisk utsatthet. Av personer med avslutat försörjningsstöd är det en ökande andel som återvänder till socialtjänsten inom ett år.
Upplevda brister gällande frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet hos invånarna analyseras och utgör grund för planering av kommunala aktiviteter och insatser.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Det finns flera exempel på hur organisationen arbetar med att ta hänsyn till invånarnas upplevda brister inom olika områden. Det finns även uppdrag från kommunstyrelsen att utveckla arbetet ytterligare så att invånarnas inflytande och delaktighet stärks. Kommunen bidrar aktivt till målbilden men det finns utrymme att bli mer systematiska i sitt arbete.

Kommunorganisationens arbete på området

Socialtjänsten fördelar ekonomiskt bistånd till de som inte kan klara sin egen försörjning. De erbjuder kommunala arbetsmarknadsinsatser med coacher riktade till arbetsmarknad, ungdomar och boendecoach, svenskundervisning för de som har svårt att klara SFI (svenska för invandrare), arbetslag för arbetsträning och projektet Ung Comeback med aktiviteter som främjar ungdomars väg mot studier och arbete. De arbetar med fördjupade målgruppsinventeringar för att ge mer träffsäkra insatser och uppföljningar.

Som en del i sitt kompensatoriska uppdrag gör barn-, utbildnings- och kulturförvaltningen socioekonomisk fördelning av resurser till förskola och skola och arbetar med statsbidraget likvärdig skola för att stärka likvärdighet och kunskapsutveckling. Det finns avgiftsfri kulturskola, lika tillgång till digitala verktyg, och kostnadsfri frukost serveras på Stenhammarskolan 7-9. Samhällsbyggnadsförvaltningen har öppnat Fritidsbanken som erbjuder lån av sport- och fritidsutrustning.

Barnrätt och mänskliga rättigheter ingår i skolans och förskolans grunduppdrag enligt skollag och läroplaner. Överförmyndarnämnden har ett aktivt kvalitetsledningsarbete som arbetar med att tillförsäkra barn och huvudmäns rättigheter. I den fysiska planeringen ska barnperspektiv och socialt perspektiv beaktas enligt inriktningen i översiktsplanen.

När det gäller att ta till vara på upplevda brister hos kommuninvånare arbetar barn- utbildnings-, och kulturförvaltningen med ett partnerskap med Fryshuset som fokuserar på delaktighet och inflytande hos 15-24-åringar. I den fysiska planeringen genomförs medborgardialog och samråd för att samla in perspektiv från invånare. Under 2022 delfinansierar kommunen en forskningsstudie som samlar in värderingar från migranter i Sörmland. Trygghetsvandringar genomförs regelbundet på kommunens orter för att belysa brister i den fysiska miljön som kan åtgärdas för att öka tryggheten.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Gemensamt motverka fattigdomen i kommunen genom att arbeta långsiktigt med de styrdokument som har bäring på fattigdomen (särskilt Arbetsmarknadsprogrammet) och se över vilka typer av insatser som kan behöva förbättras alternativt skapas i verksamheterna för att minska barnfattigdomen.

Målområde 2 - Ingen hunger

Status: Vissa ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Målet innebär en gemensam strävan om att säkra människors tillgång till mat på både kort och lång sikt. Ingen hunger omfattar förutom att avskaffa hunger även tryggad livsmedelsförsörjning, förbättrad nutrition och främjande av ett hållbart jordbruk. Tillgång till tillräcklig och näringsriktig mat är en mänsklig rättighet och kommuner spelar en betydelsefull roll genom sitt ansvar för måltider i exempelvis förskola, skola och äldreomsorg.

Det finns utmaningar när det gäller att minska fetma samt undernäring i kommunen, här har dock kommunen inte full rådighet. Många elever i årskurs 9 har övervikt. En del av det förebyggande arbetet kring undernäring bland brukare på kommunens boenden har förhindrats på grund av pandemin. Kommunen jobbar bra med sin måltidsverksamhet men det behövs fler insatser för att öka den enskilda matgästens inflytande över sina måltider, framförallt inom socialförvaltningen. Kommunen har inga pågående samarbeten med civilsamhället för att nå invånare i riskzonen för hunger. Sammantaget görs bedömningen att det krävs vissa ytterligare förbättringar för att uppnå hela målområdet till 2030.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning till 2030	Senaste värde	Utveckling
Invånare med fetma, andel (%) - Totalt	17 (2021)	ska minska och vara lägre än medel för riket	17 (2021)	Inte lägre än riket än (16)
BMI lägre än 22 i särskilt boende, andel (%)	26,5 (2020)	ska minska och vara fortsatt lägre än medel för riket	27,2 (2021)	Ökat 2021. Är fortsatt lägre än rikets medel (27,3), dock med små marginal
Personer i särskilt boende äldreomsorg vars genomförandeplan innehåller önskemål och behov i samband med måltiderna, andel (%)	86 (2019)	ska vara lägst 90	53 (2022)	Stor minskning
Ekologiskt odlad åkermark, andel (%)	36,7 (2020)	ska öka och vara fortsatt högre än medel för riket	36,7 (2021)	Oförändrad, är fortsatt högre än rikets medel (20,2)
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	43 (2020)	60	42 (2021)	Liten minskning. En bit under målsättningen
Svenskproducerade råvaror av totala livsmedelsinköp, andel (%)	67,83 (2020)	ska öka	65,03 (2021)	Minskat 2021 och 2022 på grund av brist på varor

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 har förekomsten av fetma, övervikt liksom undernäring minskat i Flens kommun.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Fetman bland Flens invånare minskar något och är nästan lägre än riket. Däremot är övervikten bland elever i årskurs 9 relativt hög jämfört med medel för länet. Det har heller inte skett en tydlig minskning för undernäring hos personer i särskilda boenden.
De måltider som serveras i och av kommunens verksamheter är goda, hälsosamma och näringsriktiga med måltidsglädje i fokus	Vissa ytterligare förbättringar krävs	BUK redovisar ett aktivt främjande arbete med måltider i skola och förskola. Andelen brukare som är nöjda med sin mat och måltidsmiljö är mycket nära att vara i nivå med rikets medel, här krävs endast vissa ytterligare förbättringar.
Den enskilde matgästens möjligheter till inflytande över måltiderna har ökat	Flera ytterligare förbättringar krävs	Det redovisas ett främjande arbete för att öka inflytande gällande måltiderna i skola och förskola men inte i lika stor utsträckning inom övriga verksamheter. Personer på särskilt boende vars genomförandeplaner innehåller önskemål kring måltider har minskat kraftigt, med viss reservation till data pga liten population.
Alla verksamheter som hanterar mat och måltider i kommunorganisationen arbetar systematiskt med att minska miljö- och klimatpåverkan	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Den kvalitativa bedömningen visar på mycket främjande arbete utifrån målbilden och ett systematiskt arbete finns delvis. Dock hade det varit önskvärt med mer redovisat arbete från Socialnämnden. Det går inte ännu att bedöma indikatorn om inköpt nötkött då data endast finns från 2021.
Kommunen värnar om brukningsvärda jordbruksmarker och främjar ett hållbart jordbruk med sikte på att en större andel av odling och djuruppfödning i Flen ska vara ekologisk 2030	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Den ekologiskt odlade åkermarken har inte ökat men är fortsatt högre än riket och inköpen av ekologiskt kött har ökat i kommunen. PLEX och SBN arbetar aktivt med att värna jordbruksmark vid planering och är restriktiv till byggande på jordbruksmark. Den totala åkerarealen har haft en minskande trend, där har dock kommunen begränsad rådighet.
Kommunen har en fortsatt hög andel ekologiska samt svensk- och/eller lokalproducerade livsmedel i den kommunala verksamheten, samt har god beredskap för kristider	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Pandemin har påverkat utvecklingen på detta område som inte visar en tydlig positiv utveckling. Innan pandemin kunde man se en bra trend hos indikatorerna kring inköp. Gällande god beredskap för kriser har måltidsservice tagit fram olika förslag för att kunna säkerställa måltidsförsörjning men inte fått i uppdrag att gå vidare med något ännu.
Kommunen samarbetar med civilsamhället i syfte att nå individer och grupper i riskzonen för hunger som den kommunala verksamheten har svårt att nå	Mycket omfattande förbättringar krävs	Det finns endast kortfattade redovisningar till den kvalitativa bedömningen som inte visar på särskilt mycket samarbete med civilsamhället. Uppsökande verksamhet för akut hemlösa har inte upprättats de senaste tre åren.

Kommunorganisationens arbete på området

När det gäller insatser mot fetma, övervikt och undervikt arbetar elevhälsan bland annat med "Frisk skolstart". Det innebär att elevhälsans medicinska insats träffar alla elever och vårdnadshavare som de samtalar med om kost och sunda levnadsvanor. Detta följs upp i senare hälsosamtal. All BMI över 25 remitteras till dietist och barnklinik på regionsjukhuset. På socialförvaltningen gör sjuksköterskorna riskbedömningar för bland annat nutrition på samtliga patienter på SÄBO och sätter sedan in eventuella åtgärder utifrån resultaten. En del av det förebyggande arbetet har begränsats på grund av coronapandemin.

Kommunens måltidsverksamheter spelar en viktig roll på detta område. Måltidsservice är organiserat under barn-, utbildnings-, och kulturförvaltningen och ansvarar för måltider till förskola, skola och äldreboenden. Socialförvaltningen ansvarar för vissa måltider på äldreboenden och måltider inom hemtjänsten. Arbetet med måltider utgår från Måltidspolicyn där måltidsglädje är grunden.

I skola och förskola näringsberäknas måltiderna och det serveras alltid minst två alternativ. Även på särskilda boenden finns det alltid två alternativ att välja på. Socialförvaltningen gör insatser för måltidsglädje bland annat genom val av dukning, kryddor och oljor. Matråd finns i de flesta skolorna. Socialförvaltningen lägger stort fokus på individuella genomförandeplaner med de pågående IBIC-utbildningarna (Individens behov i centrum) med Liljevall-Ansell, till exempel kring olika måltidsönskemål och när måltider önskas.

Måltidsservice arbetar aktivt med att minska matsvinn och öka andelen rätter med vegetabilier, höns och kyckling. Uppstarten av Matbruket innebär att måltider serveras kalla till verksamheterna vilket bidrar till minskat matsvinn. Flens kommuns livsmedelsavtal gör det möjligt att köpa en stor andel ekologiska och svenska produkter. Måltidsservice köper in allt mer ekologiskt kött. Under coronapandemin har det varit svårigheter att beställa vissa produkter vilket gjort att andelen ekologiska och svenska inköp minskat.

I den fysiska planeringen beaktas jordbruksmark i all planering, kommunen är restriktiv till planering på jordbruksmark. Handläggare på bygg- och miljöavdelning har genomgått utbildning och tagit fram en checklista kopplat till eventuell byggnation på jordbruksmark.

Socialförvaltningen har inga riktade insatser för personer med risk för hunger som inte redan ingår i de kommunala verksamheterna. Beredskapssamordnare är kontaktpunkt med civilsamhälle men uppfyllnad mot målbildens syfte är inte påbörjat.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Verka för ett samlat ansvar för alla måltider till kommunens brukare och elever, till exempel genom att måltidsservice organiseras som en central stödfunktion enligt förslag från översynen av tjänstemannaorganisationen.
- Säkerställ att arbetet med måltidsglädje påbörjas redan i förskolan för att lägga grunden för en hälsosam inställning till mat.
- Besluta om inriktning för hur måltidsförsörjning ska säkerställas i kristider.
- Se över möjligheten till fler riktade insatser för personer i riskzonen för hunger och samarbete med civilsamhället för att nå dessa utsatta personer.

Målområde 3 - God hälsa

Status: Flera ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Mål 3 handlar om att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnandet för människor i alla åldrar. Människors hälsa påverkas av ekonomiska, ekologiska och sociala faktorer, därav inkluderas flera dimensioner i målet. God hälsa är även en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och bidra till samhällsutveckling. Kommunen har stor möjlighet att påverka folkhälsan både gällande livsvillkor och levnadsvanor. Livsvillkor avser alla de förhållanden i närmiljön och samhället som omger en individ, såsom tillgång till hälso- och sjukvård, uppväxtförhållanden, bostads- och arbetsförhållanden, men även politiska beslut och lagstiftning.

Hälsa i samhället är en stor fråga där kommunen främst kan påverka via insatser gentemot brukare och anställda, samt genom att främja möjligheter till fysisk aktivitet och fritidssysselsättningar kopplade till friluftsliv, natur och kultur. Flens kommun har ett gott arbete med att minska användningen av skadliga substanser, men det behövs förbättringar för att minska psykisk ohälsa bland unga. Det krävs även flera ytterligare förbättringar för att bidra till ett starkt föreningsliv, för att ha ett systematiskt arbete för att förebygga ohälsa samt för att minska sjukfrånvaron bland kommunens anställda. Därav görs bedömningen att det krävs flera ytterligare förbättringar för att uppnå hela målområdet.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) - Totalt	68 (2021)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	68 (2021)	Inte minst i nivå med medel för riket (73) ännu
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år. - Totalt	19 (2019)	ska öka och vara minst 25	15 (2020)	Minskat
Åtgärder mot fall, undernäring, trycksår och nedsatt munhälsa för personer i särskilt boende, andel (%) - Totalt	64 (2020)	ska öka och vara minst 10 procentenheter högre än medel för riket	53 (2022)	Minskning. Inte högre än rikets medel.
Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%) - Totalt	7,4 (2019)	under 5%	8,2 (2021)	Ökat
Invånare med riskabla alkoholvanor, andel (%) - Totalt	10 (2021)	ska minska och vara fortsatt lägre än medel för riket	10 (2021)	Är fortsatt lägre än rikets medel (16)

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 finns förutsättningar för en god och jämlik hälsa för alla invånare i Flens kommun	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Det självskattade hälsotillståndet hos Flens invånare är lite lägre än riket men nära. Medellivslängden för kvinnor och män i kommunen visar heller inte på en jättetydlig trend men den verkar gå mot rätt håll. Bedömningen höjs av att det redovisas mycket aktivt arbete gällande målbilden.
Flens kommun främjar möjligheter till fysisk aktivitet, fritidssysselsättningar, friluftsliv, naturupplevelser och kulturliv runt om i kommunen, varav flera är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Indikatorn gällande hur stor andel brukare som är nöjda med sin möjlighet att komma utomhus i SÄBO har haft en minskande trend. SN arbetar dock med Individens Behov i Centrum (IBIC)-utbildningar som kan ge bättre utveckling för brukarbedömningens resultat framöver. Det redovisas ett aktivt och främjande arbete i linje med målbilden hos flera av kommunens verksamheter.
Det finns ett starkt lokalt föreningsliv som med stöd av kommunen aktivt skapar möjligheter till en bättre hälsa för kommunens invånare	Flera ytterligare förbättringar krävs	Det finns stort behov av att höja antalet deltagartillfällen för tjejer i idrottsföreningar i kommunen eftersom de är mycket lägre än för killar och är väldigt långt ifrån målvärdet. Inget arbete riktat mot att få mer deltagande bland tjejer nämns i redovisningen. Indikatorerna har överlag haft kraftig minskning som följd av pandemin men även innan pandemin var det en negativ trend.
Kommunen har sedan länge ett systematiskt arbete för att främja hälsa i samhället samt förebygga och tidigt upptäcka ohälsa hos individer i kommunens verksamheter	Flera ytterligare förbättringar krävs	Pandemin har bromsat möjligheter till utvecklingsarbete inom socialförvaltningen på området. Stor minskning bland hälsoåtgärder gällande personer i särskilt boende i kommunen. Tidigare år fanns det tillgång till sjukvårdspersonal med fördjupad kompetens inom undernäring vilket inte längre finns. Redovisning visar på en del systematiskt arbete gällande att främja hälsa hos individer i kommunen men mer behövs.
Arbetsplatser i Flens kommun arbetar aktivt för att minska sjukfrånvaron bland sina anställda. Sjukfrånvaron bland kommunalt anställda är under 5 %	Flera ytterligare förbättringar krävs	Sjukfrånvaron har ökat sedan 2011 i kommunen och även innan pandemin slog till. Det finns även könsskillnader att åtgärda. Från redovisningarna finns en medvetenhet i organisationen och åtgärder görs men de har inte fått effekt än. Det går att se viss positiv trend gällande ohälsotalet i kommunen som minskar men kraftigare minskning behövs.
Psykisk ohälsa och användningen av alkohol, narkotika, dopning och tobak har minskat avsevärt bland Flens invånare, framförallt bland ungdomar och unga vuxna	Vissa förbättringar krävs	Flen har en god utveckling med minskande andel invånare med riskabla alkoholvanor och andel elever i åk 2 på gymnasiet som har använt sig av narkotika. Dock när det gäller ungas välmående visar kompletterande information från Liv och hälsa ung att många unga inte känner sig glada varje dag. Det redovisas en hel del främjande arbete som bör ge goda förutsättningar framöver.

Kommunorganisationens arbete på området

På hälsoområdet arbetar kommunen aktivt med att förbättra hälsan hos medarbetare och minska sjukfrånvaro. Som en del i detta har kommunen under 2022 påbörjat arbete med Suntarbetsliv med mål att stärka friskfaktorer där alla kommunens verksamheter deltar. Det finns även ett fokus på fysisk och psykosocial arbetsmiljö med målet att få friskare arbetsplatser. HR-avdelningen har påbörjat samarbete med vårdcentral och företagshälsovård för att förebygga och åtgärda psykisk ohälsa hos medarbetare.

I Region Sörmland är God hälsa ett lokalt programområde vilket innebär att alla vårdgivare och kommunala aktörer ska prioritera detta. Elevhälsan arbetar med "Frisk skolstart", samtal sker med alla elever och vårdnadshavare om kost och sunda levnadsvanor. Pandemin har bromsat möjligheten till utvecklingsarbete hos socialförvaltningen. Teammöten med deras egna hälso- och sjukvårdspersonal har återupprättats vilket stärker patientsäkerheten.

När det gäller fritidsaktiviteter och föreningsliv tillhandahåller samhällsbyggnadsförvaltningen ändamålsenliga lokaler för hälsa och rörelse samt skapar miljöer som spontant lockar till rörelse i vardagen. Kommunens anläggningar planeras så att personer med funktionsvariationer kan delta. Vid fördelning av träningstider, främst inomhus, har ungdomar företräde och flickors verksamhet beaktas vid fördelning av tider.

Flens Kommuns reglemente för föreningsstöd prioriterar föreningar som har verksamhet för och med barn, unga och personer med funktionsnedsättning. Kulturella händelser genomförs för både barn, unga och vuxna i kommunen. FBAB sponsrar lokala idrotts- och kulturföreningar, de har även byggt en spontanidrottsplats öppen för alla. Inom idrottsfrågor vägleds kommunen av det idrottspolitiska programmet.

Kommunen deltar i ortsutvecklingsarbete med bygderåd på orterna, även kulturdialoger och liknande med föreningar, företag och invånare. Varje år arrangeras Hälsoveckan där flera av kommunens föreningar deltar och bidrar. Alla kommunala grundskolor arbetar systematiskt med uppdraget om att införa minst en timme fysisk aktivitet per dag. Kommunen deltar i projekt FASiS - fysisk aktivitet i samhällsplaneringen i Sörmland.

Flens kommun arbetar utifrån en ANDT-handlingsplan som nu har löpt ut och ska utvärderas. Arbete på området ingår i det ordinarie skoluppdraget. Inom den fysiska planeringen verkar man för att skapa levande stadsrum med social närvaro för ökad trygghet. Samarbete sker med Fryshuset för att skapa främjande insatser för att stärka ungas psykiska välmående.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Öka fokus på att minska sjukfrånvaron i kommunen, framförallt bland kvinnor. Här kan deltagandet i Suntarbetsliv spela en viktig roll. Se över möjlighet till kartläggning bland de som är eller har varit sjukskrivna.
- Se över möjligheter att stötta flickors idrottsutövande, till exempel genom en behovsinventering bland flickor kring vilka förutsättningar som måste förbättras för att öka deras idrottsutövande.
- Återuppta utvecklingsarbete kopplat till det systematiska arbetet för att främja hälsa inklusive förebyggande åtgärder, framförallt i särskilda boenden.

Målområde 4 - God utbildning

Status: Flera ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Mål 4 handlar om att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och att främja livslångt lärande för alla människor. Barn och ungas förutsättningar för att leva ett gott liv med en god psykiskt och fysisk hälsa samt makt att påverka sina liv formas redan under barn- och ungdomsåren. Utbildning är nyckeln till välbefinnande och öppnar upp till en värld av möjligheter som möjliggör för var och en att bidra till ett hållbart samhälle och dess utveckling. Kommuner ansvarar för stora delar av utbildningssystemet i Sverige.

När det gäller det lagstadgade ansvaret behöver kommunen göra en hel del förbättringar gällande studieresultat, vuxenutbildning samt andel legitimerade lärare och fritidspedagoger. Det krävs vissa förbättringar när det gäller att skapa lärmiljöer som är kreativa och stimulerande. Flens kommun arbetar aktivt med att samarbeta med näringsliv, högskolor och universitet för att stärka utbildningen. Fler insatser behövs för att stimulera till ett ökat lärande hos den vuxna befolkningen om hållbar utveckling. Omfattande arbete krävs för att göra gymnasieskolan i Flen ett mer attraktivt alternativ för gymnasieungdomar. Överlag är bedömningen därför att flera ytterligare förbättringar krävs för att nå hela målområdet.

Målsättningarna på utbildningsområdet är i många fall att det ska vara minst i nivå med riket. Detta är dock svårt att nå med tanke på förutsättningarna i Flens kommun, där en hög andel elever har föräldrar med låg utbildningsbakgrund och utländsk bakgrund jämfört med riket. Kommunen och andra skolhuvudmän behöver arbeta för att kompensera för detta.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, andel (%) - Totalt	57,8 (2020)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	63,6 (2021)	Liten ökning. Lägre än riket (75,2)
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, andel (%) - Totalt	60,2 (2020)	100	65,6 (2021)	Ökat
Gymnasieelever med examen inom 3 år, hemkommun, andel (%) - Totalt	64,2 (2020)	80	58,4 (2021)	Minskat
Heltidstjänster i förskolan med förskollärlärolegitimation, kommunal regi, andel (%)	36 (2020)	50	41 (2021)	Ökat
Lärare (heltidstjänster) med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	57,9 (2020)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	55,8 (2021)	Minskat

Kursdeltagare i gymnasial vuxenutbildning som vid årets slut slutfört kurs, andel (%) - Totalt	64,7 (2020)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	65,2 (2021)	Ökat, lägre än riksnivå (71,4)
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%) - Totalt	44 (2020)	ska öka till minst 50	39 (2021)	Minskat
Elever som har deltagit i och drivit företag genom Ung företagsamhet i Flens kommuns skolor under året, antal	16 (2020)	ska öka	9 (2021)	Minskat, stor variation i data från år till år

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 finns det god tillgång på likvärdig utbildning av god kvalitet i alla delar av Flens kommun och en högre andel elever uppnår gymnasieexamen och är behöriga till högskolan	Flera ytterligare förbättringar krävs	Överlag ligger Flens studieresultat ganska lågt jämfört med resten av Sverige och det syns heller inte en tydlig ökning när det gäller huruvida elever uppnår gymnasieexamen och behörighet till högskolan. Aktuella värden är långt ifrån målsättningarna.
En stor majoritet av lärarna i kommunala skolor och minst hälften av fritidspedagoger har lärarlegitimation. Minst hälften av lärare på kommunala förskolor har förskollärarlegitimation	Flera ytterligare förbättringar krävs	Utvecklingen går bra när det gäller heltidsanställda med förskolelegitimation. Lärare med lärarlegitimation och ämnesbehörighet har minskat de tre senaste åren. Årsarbetare i fritidshem med pedagogisk examen varierar men är väldigt långt ifrån målvärdet.
Elever i skola och vuxenutbildning har goda kunskaper och färdigheter för att kunna nå egen försörjning och för att kunna bidra till hållbar utveckling i samhället	Flera ytterligare förbättringar krävs	Indikatorerna kring behörighet till yrkesprogram och deltagande i vuxenutbildning visar på en positiv trend men är långt ifrån målsättningen om att vara i nivå med riket. Endast 39 % av deltagarna på SFI har klarat minst två kurser efter två år, lägre bland kvinnor än män.
Kommunens stimulerar, tillsammans med till exempel studieförbund och föreningar, ett ökat lärande hos den vuxna befolkningen om hur vi kan nå det hållbara samhället.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Det redovisas endast få samarbeten med studieförbund och föreningar med syftet att öka lärandet hos vuxna invånare gällande hållbar utveckling. Ett projekt som kommunen arbetat med är Minimeringsmästarna som engagerar hushåll i kommunen.
Kommunen skapar kreativa och stimulerande lärmiljöer att trivas i samt har ett aktivt och förvaltningsöverskridande arbete för att främja närvaro och förebygga frånvaro	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Andelen föräldrar som tycker att deras barn lär sig i förskolan har ökat de senaste tre åren. Däremot har andelen elever i årskurs 9 och 5 som tycker att skolarbetet motiverar dem att vilja lära sig mer minskat. BUK och SOC har ett gemensamt projekt för att röja hinder för skolfrånvaro som pågår och omfattar även 2023.

Gymnasieskolan i Flen är ett attraktivt skolalternativ för kommunens ungdomar som erbjuder högkvalitativ utbildning	Flera ytterligare förbättringar krävs	Andelen gymnasieelever i kommunens egna skola har minskat senaste åren. BUK har genomlyst gymnasieskolan vilket har resulterat i åtgärder och utvecklingsarbete gällande attraktivitet, lokalanvändning och utbildningsinnehåll.
Flens kommun som organisation har etablerade samarbeten med till exempel näringsliv, högskolor och universitet för att motivera elever och stärka utbildningen	Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar	Det bedöms vara en god utveckling gällande antalet elever som varit med i Ung Företagsamhet trots pendlande värden. Flen har flera etablerade samarbeten som bidrar till att motivera elever och att stärka deras utbildning.

Kommunorganisationens arbete på området

Hela målbilden ingår i barn- utbildnings-, och kulturförvaltningens (BUK) grunduppdrag och BUK arbetar med de områden som nämnden beslutat om i sin nämndplan: barn- och elevhälsa, synligt lärande, trygghet, studie- och yrkesvägledning samt samverkan för bästa skola. BUK har även gjort en genomlysning av gymnasieskolan i Flen. Det har lett till att en ny rektor anställts med uppdrag att höja attraktiviteten i skolan. Utveckling av lokalanvändning och utbildningsinnehåll pågår.

BUK har samarbeten med lärarutbildningar och tar emot studenter på praktik. De erbjuder också platser för lärarstudierande att kombinera arbete och studier för att bli lärare på lågstadiet. BUK har inlett diskussion om forskningsarbete med Mälardalens Universitet. Gymnasiet har samarbete med Ung Företagsamhet.

Vuxenutbildningen på socialförvaltningen arbetar bland annat med att förstärka svenskutbildningen med extra svenska för de som inte klarat svenska för invandrare (SFI). Ett uppdrag om att göra en total översyn av SFI pågår. Det pågår ett projekt kring ett kompetenscentrum som bland annat handlar om att få till en förbättrad samverkan mellan gymnasiet, vuxenutbildningen, kommunala aktivitetsansvaret och näringslivet för att öka elevers möjlighet att fullfölja sina studier och förstå vad som krävs på arbetsmarknaden.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Lägg fokus på att fler ska uppnå gymnasieexamen och att kommunala gymnasieskolan håller hög kvalitet snarare än på att en högre andel ska välja den kommunala gymnasieskolan.
- Kommunens förskolor och skolor ska förstärka och utveckla arbetet utifrån det kompensatoriska uppdraget enligt Skollagen, för att bidra till högre kvalitet i verksamheter där en hög andel av barn/elever har föräldrar med låg utbildningsbakgrund och/eller utländsk bakgrund.
- Säkerställ organisationens arbete i enlighet med arbetsmarknadsprogrammet, inriktning utbildning. För högre måluppfyllelse inom sfi, svenska för invandrare, knyt an till pågående uppdrag i strategisk plan 2022 om en total översyn av sfi och pågående projekt om Kompetenscentrum.

Målområde 5 - Jämställdhet

Status: Flera ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Mål 5 handlar om att uppnå jämställdhet och förverkliga alla kvinnors och flickors egenmakt. Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser. Det är en förutsättning för en hållbar utveckling. Alla former av våld, diskriminering och skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor drabbar både individ och samhället i stort. Det har även bevisats att politisk, ekonomiskt och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar positivt till alla dimensionerna inom hållbar utveckling. Sverige har ett rättsligt ramverk som främjar jämställdhet och det är även en del av det kommunala uppdraget. I skolan ska utbildning utformas utifrån grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter där jämställdhet inkluderas.

Det som sticker ut i Flens kommun är bland annat den högre sjukfrånvaron och arbetslösheten bland kvinnor och det sämre studieresultatet bland killar. Arbetet med att ha nolltolerans mot våld i nära relationer behöver förstärkas. Det finns behov av att utveckla arbetet med jämställda arbetsvillkor och användningen av könsuppdelad statistik. Arbetet behöver också generellt bli mer konkret och systematiskt med fler kommunövergripande satsningar. Därför görs bedömningen att det krävs flera ytterligare förbättringar för att Flens kommun ska uppnå hela målet.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Kvinnor på chefspositioner, kommun, andel (%)	71 (2020)	andel ska motsvara andel kvinnor bland årsarbetare	69,7 (2021) andel kvinnor bland årsarbetare: 77,9	Minskat
Heltidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Kvinnor: 77 (2020) Män: 84 (2020)	ska vara minst i nivå med medel för riket och skillnaden mellan könen ska minska	Kvinnor: 79 (2021) Män: 84 (2021)	Skillnaden har minskat något, de är ganska nära rikemedel (K: 83 & M: 89)

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 har flickor och pojkar, kvinnor och män i Flens kommun lika rättigheter, villkor och möjligheter att forma samhället och sina egna liv	Flera ytterligare förbättringar krävs	Indikatorerna för målbilden går inte att bedöma ännu. Relevanta könsskillnader i andra målbilder har dock observerats. Detta gäller t ex en högre sjukfrånvaro bland kommunanställda kvinnor och arbetslöshet bland kvinnor i kommunen jämfört med män. Även skillnader i studieresultat där tjejer presterar bättre i jämfört med killar. Det finns behov av mer systematik i kommunens arbete med målbilden.

Kommunen har god förståelse för hur olika beslut och satsningar gynnar flickor och pojkar, kvinnor och män på olika sätt, och arbetar systematiskt för en rättvis fördelning av resurser i alla sina verksamheter	Flera ytterligare förbättringar krävs	Andelen kvinnor på chefspositioner motsvarar inte ännu andelen kvinnliga årsarbetande och har inte haft en tydligt positiv utveckling ännu, men är dock nära. En del satsningar som är främjande för målbilden nämns från kommunens verksamheter. Dock saknas det mer omfattande kommunövergripande satsningar för att ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra organisationen.
Det finns inga osakliga löneskillnader och villkor mellan kommunalt anställda kvinnor och män i Flens kommun	Flera ytterligare förbättringar krävs	Lönekartläggningen visar inte på några osakliga lönevillkor. Däremot finns det tecken på ojämlika arbetsvillkor utifrån antalet medarbetare per chef i kvinnodominerade yrkesområden jämfört med mansdominerade. Det syns även i sjukfrånvaron som är högre bland kvinnor.
Kommunen har ett systematiskt arbete för att förebygga och utmana destruktiva könsnormer som till exempel kan leda till våld och övergrepp	Flera ytterligare förbättringar krävs	Redovisning visar på en del systematiskt arbete med att förebygga och utmana destruktiva könsnormer, framförallt hos ungdomar och i skolan. Kommunens bolag nämner också visst arbete men inget som visar på utarbetat systematiskt arbete. Det finns alltså behov av att utveckla ett systematiskt arbete på området och tydliggöra övergripande ansvarsfördelningen utifrån kommunens handlingsplan.
Kommunen har en nolltolerans mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. I kommunen ska kvinnofrid råda	Mycket omfattande förbättringar krävs	SKR:s jämförare visar på många rutiner som inte är på plats gällande kommunens arbete med våld i relationer. Det har inte gjorts någon uppföljning på handlingsplanen. Det redovisas en del aktivt arbete på området men inte tillräckligt för att höja bedömningen.

Kommunorganisationens arbete på området

På jämställdhetsområdet finns en Likabehandlingsplan som behandlar viktiga områden att utveckla och följa upp när det gäller jämställdhets- mångfalds och likabehandlingsfrågor. Det handlar om att arbetsgivaren ska vidta aktiva åtgärder som omfattar medarbetarens arbetsförhållanden, lön och anställningsvillkor, rekrytering och befordran, utbildning och kompetensutveckling samt möjligheter att förena föräldraskap med förvärvsarbete. Även skolverksamheterna har likabehandlingsplaner.

I arbetet med Suntarbetsliv där hela kommunen deltar finns jämställdhet med som ett perspektiv. HR-avdelningen gör lönekartläggningar årligen för att identifiera eventuella osakliga skillnader på grund av kön.

Socialförvaltningen har genomfört ett arbete kring jämställdhetsintegrering av ekonomiskt bistånd. Det innebär att låta båda könen ta mera plats i utredning och beslut, utreda dem en och en för att ge dem egen tid att få fram och våga ta upp saker om att exempelvis vara våldsutsatt.

Flera delar av kommunorganisationen deltar i Effektiv Samverkan för Trygghet (EST) där bland annat frågor som rör våld i nära relationer uppmärksammas. Kommunen har tagit fram handlingsplan för kvinnofrid och mot våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck, som gäller för perioden 2021-2022. Socialförvaltningen har gjort ett förslag till Ideellt Offentligt Partnerskap (IOP) med kvinnojouren Malva. De har även gjort en uppstart av ett våldsteam i myndighetsenheten Vuxna.

I förskolans läroplan ingår att arbeta normbrytande och det ingår även i flera av skolans läroplaner vilket innebär att elever får arbeta med frågan. Ungdomsmottagning arbetar aktivt med att identifiera riskbeteenden och utsatthet samt informera ungdomar. HR-avdelningen har ett högre fokus på beteenden där till exempel machobeteenden inte är önskvärdt.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Ta fram könsuppdelad statistik på alla områden där det är relevant och använd resultaten för att säkerställa att verksamheternas resursfördelning är jämställd utifrån behoven hos kommunens invånare.
- Utifrån Likabehandlingsplan för Flens kommun; Undersök om det finns skillnader i förutsättningar som påverkar möjligheten att utföra sitt jobb mellan kommunalt anställda män och kvinnor. Säkerställ att manliga och kvinnliga chefer har lika förutsättningar att utöva chefskap.
- Arbeta mer systematiskt och samordnat i kommunens arbete med att förebygga våld i nära relationer.

Målområde 6 - Rent vatten och sanitet

Status: Vissa ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Vatten är en grundförutsättning för allt liv på jorden och därav även en förutsättning för människors hälsa och för en hållbar utveckling. Utöver att vatten är livsnödvändigt är det även en förutsättning för världens livsmedelsproduktion och energiproduktion. Mål 6 handlar om att säkerställa tillgången till rent vatten, förbättrad vattenkvalitet, förbättrad avloppsrening och restaurering av vattenrelaterade ekosystem. En viktig fråga är hur de goda dricksvattenresurserna i Sverige ska kunna säkerställas långsiktigt. Enligt EU:s vattendirektiv ska inte statusen på en vattenförekomst försämrats. I Sverige är tyvärr inte reningen av avloppsvatten tillfredsställande, framförallt när det gäller enskilda avlopp.

Flens kommun har flera ytterligare förbättringar kvar för att uppnå ett systematiskt arbete gällande att förbättra och bevara god vattenkvalitet i kommunens vatten. För de flesta av målbilderna krävs det endast vissa ytterligare förbättringar, till exempel för att bygga ut det allmänna VA-nätet, hushålla med vatten, följa en strategi för att återföra näringsämnen till kretsloppet och att utföra systematisk tillsyn. Flen är nära att nå målbilden angående att alla av kommunens vattentäkt som levererar dricksvatten har aktuella skyddsområden och föreskrifter. Överlag bedöms målområdet ha vissa ytterligare förbättringar kvar för att det ska uppnås till 2030.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Vattentäkt med vattenskyddsområde, andel (%)	100 (2019)	100	100 (2021)	Uppnått
Vattentäkt i Katrineholms kommun som levererar dricksvatten till Flens kommun har aktuella skyddsområden och skyddsföreskrifter (Nej = 0, Ja = 1)	0 (2021)	1	0 (2021)	
Har kommunen kontinuitetsplaner för vattenbrist i samhällsviktig verksamhet? (Nej = 0, Delvis = 1, Ja = 2)	0 (2020)	2	1 (2021)	Delvis uppnått
Har kommunen en nödvattenplan? (Nej = 0, Ja = 1)	1 (2021)	1	1 (2021)	Uppnått
Vattenförekomster med god status, andel (%)	45,6 (2020)	ska öka kraftigt och vara högre än medel för riket	45,6 (2021)	Oförändrat, är lite lägre än rikets medel (48,3)

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 har alla vattentäkter som levererar dricksvatten till Flens allmänna VA-nät aktuella skyddsområden och skyddsföreskrifter	Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar	Alla vattentäkter i Flen har vattenskyddsområde. Dock har inte vattentakten i Katrineholm fått vattenskyddsområde än, ansökan är inlämnad för beslut till Katrineholms kommun. Två av de redan skyddade vattentäkterna behöver revideras då de inrättades innan Miljöbalken kom till. Sörmland Vatten arbetar inte aktivt med detta just nu men det planeras framöver.
Kommunorganisationen hushåller med vatten i sina verksamheter och arbetar proaktivt för att säkra vattentillgång i kommunen och minska konsekvenserna av vattenbrist	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Indikatorerna visar på en god utveckling i linje med målet och tidsramen. En nödvattenplan finns och en reservvattenplan är på gång. Kommunikation till invånare angående att spara vatten görs. Verksamheter redovisar dock inget arbete med att hushålla med vatten.
Det allmänna VA-nätet är utbyggt till prioriterade områden och planer finns för anslutning av nya områden, genom en aktuell VA-plan	Vissa ytterligare förbättringar krävs	VA-planen är nyligen reviderad och arbete för att ta fram en ny är på gång. Planering för hur arbetet med detta ska gå till kvarstår. Enligt lagändring är det en vattentjänstplan som ska tas fram, som ersätter VA-plan.
Kommunen har ett systematiskt arbete för att förbättra och bevara god vattenkvalitet i sjöar och vattendrag, i enlighet med Vattenmyndighetens åtgärdsprogram	Flera ytterligare förbättringar krävs	Det har inte skett någon förbättring av andelen vattenförekomster med god status. Andelen är även lägre än riksnivå. Det finns en hel del arbete kvar för att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag. Regeringens beslut om nya åtgärdsprogram för vatten innebär att kommunen behöver förstärka sitt arbete på området.
Det sker en systematisk tillsyn av och dialog med verksamheter som kan ha negativ påverkan på vattenkvaliteten	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Det redovisas ingen dialog med verksamheter som kan ha negativ påverkan på vattenkvaliteten. Däremot sker en systematisk tillsyn utifrån en tillsynsplan. Prioritering görs där gentemot verksamheter som kan ha negativ påverkan på vattenkvaliteten. På grund av resursbrist är genomförd tillsyn dock inte tillräcklig utifrån de identifierade behoven.
Kommunen följer en strategi för hur majoriteten av näringsämnen från avloppsvatten ska återföras till kretsloppet	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Kommunen arbetar med att REVAQ-certifiera slam vilket har syftet att minska flödet av farliga ämnen till reningsverk och att skapa en hållbar återföring av växtnäring. Arbetet utifrån åtgärdsprogrammet Sörmlands Miljö påbörjas under 2023. Här ingår det åtgärder som berör målbilden, t ex att återföra näring från enskilda avlopp.

Kommunorganisationens arbete på området

Natur- och vattenvårdsprogrammet beskriver de viktigaste blåa värdena i kommunen och är ett viktigt underlag för kommunens arbete. VA-planen beskriver utbyggnaden av vatten- och avloppsanläggningar i kommunen. Pågående projekt är att ge fastigheter i Fornbo, Fållökna och Malmsjöberg möjlighet att ansluta till det allmänna VA-nätet. Under 2023 ska en vattentjänstplan tas fram enligt lagändring i lagen om allmänna vattentjänster. Enligt uppdrag från kommunstyrelsen har arbete med att ta fram en vattenplan initierats, det handlar om att samordna kommunens arbete kring vatten i enlighet med redan uppsatta mål.

Alla kommunala vattentäkter i Flens kommun har vattenskyddsområde (VSO), två av dem behöver dock revideras då de är inrättade innan Miljöbalken trädde i kraft. Ansökan är inlämnad till Katrineholms kommun gällande VSO för vattentakten i Katrineholm. Sörmland Vatten och Avfall har en nödvattenplan (3-5 liter per person och dygn) för Flen. Arbete har påbörjats med en reservvattenplan.

Samhällsbyggnadsnämnden (SBN) har i sin nämndplan 2022 belyst vikten av att arbeta med att säkerställa vattenkvalitéer i sjöar och vattendrag. Ytvattenprovtagningar har gjorts våren 2022. SBN beslutar årligen om tillsynsplan för miljöskydd där prioritering sker av tillsyn gentemot verksamheter som kan ha negativ påverkan på vattenkvaliteten.

Våren 2022 delfinansierade kommunen ett examensarbete av en student från Uppsala Universitet om möjlighet att anlägga spillvattenvåtmark i södra Flen. Projektets tanke är en ytterligare rening av renat avloppsvatten för att förbättra Gårdsjöns vattenkvalitet. Planer finns på att söka LONA-bidrag för att utreda förutsättningarna vidare. Det pågår ett projekt om att återställa en våtmark på Hammatorpsmossen.

När det gäller att ta tillvara på näringsämnen från avloppsvatten arbetar Flen Vattens reningsverk arbetar med att REVAQ-certifiera slam. SBN ska delta i länsövergripande arbete kring målbilden inom ramen för åtgärdsprogrammet för Sörmlands Miljö.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Prioritera arbetet med att ta fram en vattenplan för att få till en samsyn och samordning i organisationen kring olika frågor som rör vatten, både inom förvaltningsorganisationen och gentemot VA-bolaget.
- Inled arbete med att ta fram en vattentjänstplan snarast eftersom en sådan ska vara remissad och beslutad innan slutet av 2023 enligt lagen om allmänna vattentjänster.
- Fortsätt prioritera tillsyn av verksamheter som kan ha negativ påverkan på vattenkvaliteten.

Målområde 7 - Hållbar energi

Status: Flera ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Mål 7 handlar om att säkerställa tillgången till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla. Detta är en förutsättning för att kunna möta flera av de utmaningar som vi står inför som t ex fattigdom, klimatförändringar och att ha en inkluderande samhällsutveckling. En stor andel av våra utsläpp av växthusgaser kommer från sättet vi utvinner, omvandlar och använder fossil energi. Det är därför viktigt med förnybara energilösningar. Det är även viktigt att öka energieffektiviteten. I kommunala verksamhetslokaler och allmännyttiga bostäder finns en långsiktig positiv trend för energieffektivisering, samtidigt som mer kan göras i både befintliga och nya byggnader. Transporter använder även stora mängder fossil energi, det är därför viktigt att förutsättningarna för att välja förnybara drivmedel förbättras.

Flen är nära att uppnå målbilden gällande att andelen förnybar energiproduktion ska öka och att man underlättar för etableringar av icke-fossil drivmedelsproduktion. Det krävs vissa ytterligare förbättringar för att genom samverkan effektivisera lokalanvändningen och för att göra det enkelt i hela kommunen att tanka eller ladda med förnybara drivmedel samt att hälften av kommunens fordon ska vara miljöbilar. Flera ytterligare förbättringar behövs för att kommunens transportutsläpp ska minska med 70% och för att energiförbrukningen ska minska i kommunens fastigheter. Därav görs bedömningen att flera ytterligare förbättringar krävs för att hela målområdet ska uppnås.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Energiprestanda i Flens Bostads (FBAB) fastigheter, kWh per m2 och år	132,1 (2020)	ska minska	137,1 (2021)	Ökat
Energiprestanda i Flens Kommunfastigheter AB:s (FKAB) fastigheter, kWh per m2 och år	188,08 (2020)	ska minska	182,49 (2021)	Minskat något
Tomma fastigheter av FKABs totala fastighetsbestånd, andel (%)	10,5 (2020)	ska minska	4,8 (2021)	Minskning
Solcellsanläggningar totalt, installerad effekt (MW)	3,98 (2020)	ska öka	5,26 (2021)	Ökat
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	45,2 (2020)	100	58,9 (2021)	Ökat
Koldioxidutsläpp från kommunens drivmedelsanvändning, ton CO2-ekvivalenter	375 (2009) 254 (2019)	112	369 (2021)	Ökat

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 har energiförbrukningen per m ² i kommunägda fastigheter minskat kraftigt. Nybyggda kommunala fastigheter har lägre energianvändning än lagkraven för nära-noll-byggnader.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Energiprestandan i FKAB:s och FBAB:s fastigheter har inte haft en tydlig minskande utveckling ännu. Ytterligare insatser behövs för att minska energiförbrukningen. Energideklarationer har inte gjorts för FKAB:s nybyggda hus.
Kommunala verksamheter i samverkan med fastighetsägare ser till att lokaler används effektivt och samnyttjas där det är möjligt.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Andel bruksarea i skollokaler per elev ligger inom riktvärdena för förskolan men för gymnasium och grundskola är värdet för högt. Andelen tomma fastigheter hos FKAB har minskat kraftigt till 2021.
Andelen förnybar energiproduktion har ökat i Flens kommun. Kommunen underlättar för etableringar av till exempel el-, biogas-, och biokolsproduktion och är drivande i arbetet med ett flertal nya egna anläggningar, framförallt för elproduktion	Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar	Indikatorerna visar på en god utveckling mot målbilden. Energianvändning från förnybara källor har inte haft en tydligt positiv utveckling men värdet är nära målsättningen på 50%. Redovisningen nämner också aktivt arbete på området, till exempel nya solcellsanläggningar.
Kommunorganisationen har minskat sina utsläpp från transporter med 70 % jämfört med 2010 genom ett aktivt arbete för en fossiloberoende fordonsflotta. Det finns goda möjligheter för anställda att använda alternativa färdmedel, till exempel elcykel, samt att ha digitala och resfria möten	Flera ytterligare förbättringar krävs	Kommunen ökar användningen av fossiloberoende fordon i sina verksamheter, men omställningen går långsamt. Utsläppen från kommunens drivmedelsanvändning har ökat och är långt ifrån målsättningen. Det görs främjande insatser för resande med alternativa färdmedel samt digitala möten.
I hela kommunen är det enkelt att tanka/ladda fordon med olika typer av förnybara drivmedel och minst hälften av alla registrerade fordon i kommunen är miljöbilar.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Andelen fossiloberoende bilar har ökat i kommunen och försäljningen av elbilar går kraftigt uppåt vilket ser ut att fortsätta. Redovisning visar på arbete som främjar möjligheterna att tanka och ladda förnybart. Riktlinjer för publik laddinfrastruktur är på väg att beslutas om.

Kommunorganisationens arbete på området

Det huvudsakliga styrdokumentet på detta område är energi- och klimatplanen där strategiska områden inom energi är energieffektiva byggnader och lokal förnybar energiproduktion.

Kommunens bolag arbetar aktivt med energieffektivisering. Flens Bostad (FBAB) har genomfört en del åtgärder som: tilläggsisolering av flertal vindar, byte av fönster, bytt ut nästan all gammal belysningsarmaturer till LED och bytt ut gamla ventilationsaggregat till nya energieffektivare modeller. Flens Kommunfastigheter (FKAB) försöker bland annat ha så låg inomhustemperatur som möjligt och försöker undvika onödigt ventilation. Framtidsbruket har installerat bergvärmeanläggning till Mejerihuset. De har även en ny

ventilationsanläggning som har värmeåtervinning. Unikabruket och Framtidsbruket har även planerat på att byta ut direktverkande el i andra byggnader till värmepumpar eller biobränslebaserad värme.

FKAB har som målsättning att installera en ny solcellsanläggning per år. Solceller installeras på Mejerihusets tak under hösten med 28 kW installerad effekt. Laddstolpar för att ladda elfordon har monterats i samband med ombyggnaden till nytt produktionskök i delar av Unikabrukets lokal. Under hösten 2022 kommer en solcellsanläggning på 86 kW att monteras hos Unikabruket. Kommunen har börjat identifiera lämpliga platser för t ex vind och sol. Under 2022 genomförs ett uppdrag om att etablera en solpark.

Kommunorganisationen arbetar för att ställa om till en fossilfri fordonsflotta och använda digitala eller resfria möten när det är lämpligt. Resepolicyn är ett viktigt styrdokument när det gäller tjänsteresor. I samverkan med Sörmland Vatten har en biogasmack tagits i drift 2022. Under 2022 har en förstudie genomförts kring utveckling av publik laddinfrastruktur i kommunen som har resulterat i en riktlinje för kommunens arbete med frågan.

Kommunen samverkar i en lokalstyrgrupp kring lokaleffektivisering. FKAB och KLF har tagit fram ett system för incitament för förvaltningar att effektivisera sina lokaler. Idrottsanläggningar samnyttjas med skolverksamhet och i flertal lokaler bedrivs träning dagtid med äldre.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Intensifiera arbetet för att få till en fossilfri fordonsflotta.
- Säkerställ att kommunorganisationen gör sina tjänsteresor i enlighet med resepolicy.
- Öka fokus på energibesparande åtgärder och ett mer effektivt nyttjande av kommunens lokaler.

Målområde 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Status: Flera ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Mål 8 handlar om att verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt med full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla. Att främja ett gott investeringsklimat, sysselsättning och anständiga arbetsvillkor är viktiga faktorer för hållbar utveckling. Det behövs även skapas goda förutsättningar för privat företagande, ungas anställning, entreprenörskap och hållbar turism.

Det krävs vissa ytterligare förbättringar i Flen för att uppnå en utvecklad turism och besöksnäring med fokus på natur-, kultur- och friluftsvärden och att möjliggöra att det görs hållbart. Detta gäller även målbilden om att säkerställa minsta möjliga negativa påverkan på miljö och klimat vid nyetableringar och att kommunen ska ha ett gott bemötande till företag och underlätta för det lokala näringslivet för att främja fler arbetstillfällen. Flera ytterligare förbättringar krävs för att göra Flen till en attraktiv arbetsgivare med systematiskt arbete för att säkra kompetensförsörjning och goda arbetsvillkor. Mycket omfattande förbättringar behövs för att minst halvera arbetslösheten och att ge likvärdiga möjligheter till sysselsättning. Sammanfattningsvis bedöms hela målområdet behöva flera ytterligare förbättringar för att uppnås.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Arbetslöshet 18-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av befolkningen. - Totalt	10,2 (2019)	ska vara under 5,5	11 (2021)	Ökat något
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av befolkningen - Totalt	7,6 (2020)	ska minska och vara högst i nivå med medel för riket	7,7 (2021)	Ökat något. Högre än riksmedel (4,6)
Attraktiv Arbetsgivarindex	72 (2020)		73 (2021)	Ökning
Personalomsättning på chefsposter, %	15,49 (2020) varav BUK: 30,19 KLF: 9,52 SBF: 12,50 SOC: 38,46	ska minska, särskilt på Socialförvaltningen	19,12 (2021) varav BUK: 20,83 KLF: 10,53 SBF: 18,18 SOC: 29,63	Ökat totalt, minskat på SOC och BUK
Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking	146 (2020)	initial målsättning är att vara bättre än plats 145	174 (2021)	Försämring
Gästnätter, antal nätter, totalt per invånare, antal/inv	4,30 (2019)	ska öka	3,38 (2021)	Minskat 2020, som följd av pandemin men ökat igen 2021

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 har arbetslösheten i Flens kommun minst halverats, med särskilt fokus på grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden. Kommunen strävar efter likvärdiga möjligheter till sysselsättning för alla medborgare.	Mycket omfattande förbättringar krävs	Arbetslösheten har minskat lite, framförallt för män. Arbetslösheten bland unga ökar för män men minskar för kvinnor. Det syns en trend där arbetslösheten ökar för kvinnor samtidigt som det minskar för män. Flen är en av de kommuner med högst arbetslöshet i landet.
Flens kommun är en attraktiv arbetsgivare med ett systematiskt arbete för att säkra kompetensförsörjning och goda arbetsvillkor.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Attraktiv Arbetsgivarindex visar på en liten positiv utveckling till skillnad från ENPS (Employer Net Promoter Score)- värdet. Personalomsättningen ökar på KLF och SBF, den har minskat något på SOC och BUK men är relativt hög. I redovisning framgår det att målbilden är ett huvudfokus för HR-avdelningen under 2022.
Kommunen har ett gott bemötande till företag och underlättar för att det lokala näringslivet ska vara framgångsrikt och kunna skapa fler arbetstillfällen.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Flens resultat i ÖJ's företagsklimat har ökat och nystartade arbetsställen har haft en tydlig ökning. Kommunens ranking i Svenskt Näringslivs Företagsklimat har försämrats lite senaste året, dock har det varit en tydligt positiv trend tidigare år. En hel del aktivt arbete utifrån målbilden redovisas vilket också höjer bedömningen.
Kommunen säkerställer att potentiella nyetableringar har minsta möjliga negativa påverkan på miljö och klimat.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	PLEX jobbar med frågan i sina planprocesser. Det har däremot inte varit någon nyetablering ännu vilket gör det svårt att bedöma måluppfyllelse. I riktlinjer för exploateringsavtal och markanvisning nämns inget kring ekologisk och social hållbarhet. Det finns heller ingen etableringsplan för vilken typ av företag kommunen vill ska etablera sig.
Turismen och besöksnäringen har utvecklats, med särskilt fokus på kommunens natur-, kultur- och friluftsvärden. Kommunen underlättar för en turism med låg miljö- och klimatpåverkan.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Antal gästnätter har minskat som följd av pandemin men har nu en ökning igen. Arbete görs även för att tillgängliggöra besöksmål i kommunen med kollektivtrafik, gång och cykel - framförallt tätortsnära. Värden från målbilden behandlas också i kommunens turistiska översiktsplan. Det redovisas en hel del arbete med att utveckla besöksnäringen.

Kommunorganisationens arbete på området

Det centrala styrdokumentet på området är Arbetsmarknadsprogram för Flens kommun 2021-2024. Programmet handlar om att skapa en samsyn kring vilka åtaganden som behövs för att kommunkoncernen tillsammans ska uppnå de gemensamma målen för kommunens arbetsmarknadsarbete. Programmet beskriver de områden Flens kommun ska prioritera samt inriktning och strategier för att uppnå kommunens övergripande mål på området. Som en del i implementeringen av programmet har försök gjorts att arbeta processorienterat med arbetsmarknadsfrågorna. Socialtjänsten samordnar arbetsmarknadsinsatser till personer

med ekonomiskt bistånd. Flera delar av kommunorganisationen tar in personal via arbetsmarknadsåtgärder.

Att Flens kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare är HR:s huvudfokus 2022 och framåt. Uppdrag finns beskrivna i avdelningens verksamhetsplan kopplat till arbetsmiljö, ledarskap och kompetensförsörjning. Det har även fattats politiskt beslut om definition av begreppet attraktiv arbetsgivare och metodik för att avgöra om Flen är en attraktiv arbetsgivare.

Näringslivsarbetet utgår från näringslivsstrategin som ska utvärderas framöver. Det finns ett mötesforum "En väg in" för att underlätta handläggning av ärenden från företag. Näringsliv och Turism samverkar med Arbetsförmedlingen och andra aktörer. De sprider information om vilka arbetsplatser som finns och kopplar ihop med arbetsplatser.

När det gäller etablering av företag studerar plan- och exploateringsavdelningen parametrar kopplade till möjlig negativ påverkan på miljö och klimat i samband med planprocessen för detaljplaner, för att åstadkomma hållbar utveckling. Vid framtida etableringar ligger fokus på att följa det som är bestämt i lag, till exempel plan- och bygglagen och Miljöbalken.

När det gäller turism arbetar turismavdelningen utifrån översiktsplanen som har ett turistiskt perspektiv genom att peka ut centrala besöksmål. De sprider information om besöksmål, tar fram kartor och informationsmaterial. Samarbete sker bland annat med Sörmlands Turistutveckling AB (STUA). Inom arbete med hållbart resande görs insatser för att göra det lättare att ta sig med gång, cykel och kollektivtrafik till tätortsnära besöksmål.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Säkerställ att det finns ett systematiskt arbete i enlighet med arbetsmarknadsprogrammet.
- Möjliggör praktikplatser inom kommunal verksamhet och arbeta aktivt för att hitta fler praktikplatser i privat näringsliv.
- Arbeta aktivt utifrån den överenskommelse som tagits fram under 2022 mellan Flens kommun och Arbetsförmedlingen.
- Se över möjligheten att ta fram en etableringsplan och/eller möjligheten att integrera hållbarhetsperspektiv i riktlinjer för exploateringsavtal och markanvisning.

Målområde 9 - Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Status: Vissa ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Mål 9 handlar om att skapa en motståndskraftig, fungerande och stabil infrastruktur. Infrastrukturen behöver klara av förändringar i klimat såväl som förändringar i användarbehov. Målet berör även industrier som ihop med infrastruktur behöver bli mer inkluderande och hållbara för att vi ska kunna möta de framtida utmaningar vi står inför. Detta genom att den industriella utvecklingen är resurseffektiv och tar hänsyn till miljö och klimat. Innovation och teknologiska framsteg är en nyckel för att finna hållbara lösningar för både ekonomiska och miljömässiga utmaningar. Det bidrar även till att skapa nya arbetstillfällen. Det är därför viktigt att investera i hållbara industrier, forskning, miljövänlig teknik och innovation för att främja en hållbar utveckling.

Kommunen måste göra flera ytterligare förbättringar med att det ska bli enkelt, effektivt och säkert att förflytta sig med gång, cykel och kollektivtrafik samt för att dessa färdmedel ska öka. Däremot är kommunen på bra väg med att skapa enhetliga och säkra cykelvägar och samverkar för att möjligheterna att cykla säkert mellan orterna ska förbättras. Flen utför också gott arbete med att samverka med industri och akademi för olika utvecklingsprojekt och att använda strategisk planering och miljötekniska lösningar inom infrastruktur och energi för minska klimatpåverkan. Kommunen har vissa ytterligare förbättringar kvar gällande att föra dialog med företag om hållbar omställning, användning av trä vid nybyggnation och för att ha en väl fungerande infrastruktur och teknisk försörjning. Sammanfattningsvis krävs det vissa ytterligare förbättringar för att uppnå hela målområdet.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Hushåll med tillgång till eller möjlighet att ansluta till bredband om minst 1 Gbit/s, andel (%)	91,3 (2020)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	94,9 (2021)	Ökat, är lite lägre än riketsmedel (96,5)
Befolkning i kollektivtrafknära läge, andel (%) - Totalt	77 (2019)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	76,7 (2020)	Liten minskning, lägre än riketsmedel (81,1)
Kvalitetsundersökning Sörmlandstrafiken - Hur nöjd är du sammanfattningsvis med Sörmlandstrafiken? andel mycket nöjd/ganska nöjd (%)	70 (höst 2020)	ska öka och vara fortsatt högre än medel för länet	71 (höst 2021)	Liten ökning, Flens värde är inte högre än medel för länet (71)
Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	638,1 (2020)	ska minska och vara högst i nivå med medel för riket	649,8 (2021)	Ökat, högre än riketsmedel (610,9)

Påstigande i busstrafiken per år, landsbygdstrafik, antal	356 308 (2019)	ska öka	179 616 (2021)	Stor minskning, som följd av pandemin
---	----------------	---------	----------------	---------------------------------------

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 har Flens kommun väl fungerande infrastrukturer och teknisk försörjning, till exempel vad gäller vägnät, kollektivtrafik, bredband, vatten, avlopp och el. Det finns en utvecklad och utökad tågtrafik	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Tillgång till bredband har ökat och är nära riksnivå. Invånare med närhet till kollektivtrafik är också väldigt nära riksnivå, men inte haft en tydlig ökning än. Det redovisas arbete för att främja antalet tågavgångar i kommunens stationer samt att förbättra medelstatusen på asfaltsvägar.
Det är enkelt, effektivt och säkert att förflytta sig med gång, cykel och kollektivtrafik. En ökad andel av resorna i kommunen sker med dessa färdslag.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Andel som reser med kollektivtrafiken har minskat, mycket på grund av pandemin. Körsträckan med bil har ökat lite under 2021. Medelstatus på asfalt på cykelvägar är en bit ifrån målvärdet. Undersökningen gällande hur nöjda folk är med Sörmlandstrafiken har visat på en liten ökning men är inte längre fortsatt högre än medel för länet.
Det finns enhetliga cykelnät med säkra cykelvägar inom kommunens tätorter och orter. Kommunen verkar även för att förbättra möjligheterna att cykla säkert mellan orterna.	Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar	Intera uppgifter visar att det har byggts en hel del gång- och cykelvägar de senaste åren. Redovisning visar på ett aktivt arbete pågående att binda ihop cykelnäten på kommunens orter med fokus på att åtgärda felaktiga länkar. Även arbetet med statlig medfinansiering har förbättrats för att öka potten så fler cykel- och gångvägar kan byggas.
Strategisk planering och miljötekniska lösningar används inom energi och infrastruktur för att minska klimatpåverkan och nå en effektivare energianvändning.	Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar	Kommunen har genomfört många åtgärder gällande strategisk planering och miljötekniska lösningar inom energi och infrastruktur. Arbete verkar vara på gång för att använda strategisk planering gällande solceller, vindkraft och även utvecklingen av laddinfrastruktur i kommunen.
Samverkan sker med industri och akademi med Flens kommun som testbädd för olika typer av utvecklingsprojekt	Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar	Kommunen har ett brett samverkansarbete med både industri och akademi som rör olika utvecklingsprojekt. Dessa rör bland annat att stärka intresse för naturvetenskap och teknik bland unga för att främja den framtida kompetensförsörjningen.
Flens kommun för en löpande dialog med företagen i kommunen om hur de ska kunna ställa om sin verksamhet för att bli mer hållbara.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Det sker en hel del löpande dialog mellan kommunen och företag, främst gällande hållbar energianvändning. Här hade det varit positivt om dialogerna för att uppmuntra till hållbar omställning inkluderade fler aspekter av hållbarhet. Näringslivsstrategin kan behöva ses över.

<p>Kommunen använder en större andel trä vid nybyggnationer. Möjligheten att använda trä prövas för samtliga bygg- och anläggningsprojekt där det är tekniskt och ekonomiskt möjligt.</p>	<p>Vissa ytterligare förbättringar krävs</p>	<p>Det har ännu inte gjorts några byggprojekt där möjlighet att använda trä har prövats. FKAB har infört möjligheten att använda trä i deras projektanvisningar och deras nästa projekt 2023 kommer ha mycket större andel trä. FBAB redovisar att de är öppna för att använda trästommar, men att ekonomin kan begränsa.</p>
---	--	---

Kommunorganisationens arbete på området

I arbetet med infrastruktur ligger ett stort fokus på att förbättra möjligheterna för gång, cykel och kollektivtrafik. Arbeta med en mobilitetsplan pågår, där huvudstråk för olika färdslag pekas ut och där det ingår huvudsakliga åtgärder för att förbättra förutsättningarna för dessa. Genom långsiktig planering för gång- och cykelvägar samt busshållsplatser tar kommunen del av allt mer statlig medfinansiering för åtgärder. Dock har kommunen endast rådighet över det kommunala vägnätet, för statliga vägnätet sker dialog och samverkan med Trafikverket för att de på sikt ska genomföra önskade åtgärder. Samverkan sker med region Sörmland kring kollektivtrafik. Under 2021 genomfördes underhåll av kommunala gator för drygt 7 miljoner kronor.

Det har skapats förbindelser för att binda samman de befintliga cykelstråken i Flens tätort där det saknats samband. Kommunen samverkar med en cykelgrupp bestående av engagerade boende på orter i kommunen. Kommunen deltar i flera cykelkampanjer i projektet Rena Resan som drivs av region Sörmland.

När det gäller innovativa samarbeten deltar kommunen i projekt om KomTek - digifysiskt science center som är ett samarbete i regionen. 2025 ska de ha en lokal avdelning med inriktning på naturvetenskap och teknik. Näringslivschef har löpande dialog med företag om hållbar omställning genom frukostträffar och nätverksträffar. Miljöstrateg har deltagit på näringslivsfrukost och berättat om kommunens hållbarhetsarbete.

Bolagen ser över materialanvändning för minskad miljö- och klimatpåverkan. Smarta lösningar används inom energieffektivisering. FKAB har anslutit sig till Byggvarubedömningen för att underlätta materialval. De planerar att bygga sin första klimatanpassade byggnad 2023. FKAB har infört punkt i projektanvisningar gällande att använda mer trä vid nybyggnationer, deras nästa projekt 2023 kommer att ha betydligt större andel trä i byggnaden. FBAB är öppna för att pröva att använda trästommar eller andra material vid nybyggnation, om ekonomin tillåter.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Fokusera på insatser för att öka andelen invånare som reser med kollektivtrafiken.
- Se över ifall näringslivsstrategin behöver revideras utifrån ett hållbarhetsperspektiv för att säkerställa rätt fokus gentemot lokala företag.

Målområde 10 - Minskad ojämlikhet

Status: Flera ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Grunden för ett hållbart samhälle är en rättvis fördelning av resurser såväl ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället. Mål 10 handlar därför om vikten av att verka för ett samhälle där ingen lämnas utanför i utvecklingen. Ett jämlikt samhälle bygger på principen om allas lika rättigheter och möjligheter oberoende av exempelvis kön, etnicitet, religion, funktionsvariation, ålder och annan ställning. Det är därför viktigt att minska inkomstklyftor, främja social, politisk och ekonomisk inkludering, säkerställa lika rättigheter för alla och att främja en säker migration. Frågan om jämlikhet knyter an till merparten av de övriga målområdena.

Flens kommun har uppnått att alla fysiska åtgärder genomförs med praxis för hög säkerhet och tillgänglighetsanpassning, där är det viktigt att de goda resultaten bibehålls. Resterande målbilder kräver flera ytterligare förbättringar. Detta gäller frågor som att ha ett systematiskt arbete för att stärka och inkludera de nationella minoriteterna i kommunen och att ett gemensamt ansvar tas för att inkludera nyinflyttade i samhället och arbetslivet samt att diskriminering motverkas. Dessutom behövs flera förbättringar för att minska sociala och ekonomiska skillnader avsevärt genom ett aktivt arbete med flera olika sociala och ekonomiska faktorer. Därav bedöms hela målområdet behöva flera ytterligare förbättringar för att uppnås till 2030.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Barn som lever i ett hushåll där minst en förälder har skulder hos Kronofogden eller under en pågående skuldsanering, andel (%)	13,4 (2020)	ska minska och vara högst i nivå med medel för länet	14,1 Sörmland: 10,3 (2022)	Ökat, är högre än medel för länet
Anställda utrikes född, kommun, balanstal	0,8 (2020)	minst 1	0,8 (2020)	
Förvärvsarbete skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, vistelsetid 4-6 år, andel (%) - Totalt	48,2 (2019)	ska öka	33,8 (2020)	Minskat
Genomförda fysiska åtgärder som är tillgänglighetsanpassade, andel (%)	100 (2021)	100	100 (2021)	Uppnått

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 har sociala och ekonomiska skillnader minskat avsevärt i Flens kommun, genom ett aktivt arbete för minskad ekonomisk utsatthet bland barn, unga, och vuxna, minskat beroende av försörjningsstöd, höjd utbildningsnivå, stärkta utbildningsresultat, stärkt sysselsättning, ökad jämställdhet, och minskad bostadssegregation.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Barn som bor med föräldrar som har ekonomiska skulder har ökat och är högre än medel för länet. Relaterade målbilder till denna målbild visar också överlag på att mer arbete krävs. För de flesta indikatorer syns ännu ingen tillräckligt tydlig positiv trend. Det sker inte tillräckligt god utveckling gällande exempelvis ekonomisk utsatthet, personer med försörjningsstöd och stärkt sysselsättning.
Kommunens verksamheter och andra samhällsaktörer tar gemensamt ansvar för att inkludera nyinflyttade i samhällslivet och arbetsmarknaden och motverka diskriminering.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Det har endast skett en liten ökning av anställda i kommunen som är utrikesfödda, ingen tydlig trend ännu. Förvärvsarbetande flyktingar hade en ökande trend fram tills 2019 men minskade sedan 2020. Det är en mycket högre andel förvärvsarbetande manliga flyktingar jämfört med kvinnliga.
Alla kommunorganisationens fysiska åtgärder, till exempel lekplatser och hållplatser, genomförs enligt praxis för hög säkerhet och fullgod tillgänglighetsanpassning.	Uppnådd, bibehåll de goda resultaten	År 2021 är alla genomförda fysiska åtgärder tillgänglighetsanpassade i Flen. Det redovisas mycket aktivt arbete med att både uppfylla målet och att bibehålla fortsatt måluppfyllelse i flera delar av kommunen.
Kommunorganisationen arbetar systematiskt för att stärka de nationella minoriteternas delaktighet och inflytande samt öka kunskaperna om deras rättigheter. Kommunen uppmärksammar särskilt de nationella minoriteternas språk och kultur.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Det finns viss medvetenhet i organisationen att det krävs mer arbete för att stärka de nationella minoriteternas delaktighet och inflytande men det redovisas inget systematiskt arbete med frågan. Åtgärden för att uppdatera kommunens hemsidor med översättning till minoritetsspråken har ännu inte gjorts eller varit tillräcklig.

Kommunorganisationens arbete på området

Frågan om jämlikhet knyter an till flera andra målområden, till exempel fattigdom, utbildning, arbetsmarknad, jämställdhet och hållbara samhällen. Arbete som redovisas där bidrar till minskad ojämlikhet. Likabehandlingsplanen är ett viktigt styrdokument på området, liksom riktlinje för strategisk kompetensförsörjning som bland annat handlar om att bättre ta tillvara på nyanländas kompetens.

Barn-, utbildnings-, och kulturförvaltningen (BUK) genomför flera insatser för ökad jämlikhet till exempel kompetensutvecklingsinsatser, införande av avgiftsfri kulturskola och avgiftsfria lovaktiviteter, startat kapprumsbibliotek i förskola, e-sport på fritidsgårdar och frukost på högstadiet. BUK har en mottagningsenhet, Kompassen, för nyanlända barn och unga. Det finns en öppen förskola och det anordnas aktiviteter i biblioteket.

Socialförvaltningen har utökat antalet socionomer och startat ett våldsteam. De har även arbetat med Projekt Klara (fokus på arbetsmarknad och social integration för utrikesfödda

kvinnor) och Sikta (Arbetsförberedande rehab). Arbetsmarknadsstrateg bidrar till samverkan mellan förvaltningar med olika nätverk och driver på arbete utifrån styrdokument. FBAB har relativt låga hyror som de vill fortsätta bevara.

Nationella minoriteters rättigheter utifrån språk och kultur omnämns i reviderad Kulturplan 2022-2025. Under planperioden kommer kulturella händelser att synliggöras med specifikt fokus runt området. Beslut har tagits av kommunfullmäktige om flaggning. Alla nämnder ska också se över sina hemsidor och överväga om och vad som bör översättas till nationella minoritetsspråk. Viss information finns utlagd på intranätet om nationella minoriteter och flaggning.

När det gäller tillgänglighet har samhällsbyggnadsförvaltningen bland annat anlagt tillgänglighetsanpassade hållplatser längs lokalbuss-stråket samt utrustat lekplatser med tillgänglighetsanpassade lekredskap. Skolskjutshandläggare ombesörjer att kommunen har säkra hållplatser för elever som åker kollektivt.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Gemensamt motverka fattigdomen i kommunen genom att arbeta långsiktigt med de styrdokument som har bäring på fattigdomen (särskilt Arbetsmarknadsprogrammet) och se över vilka typer av insatser som kan behöva förbättras alternativt skapas i verksamheterna för att minska barnfattigdomen.
- Arbeta förvaltningsövergripande utifrån riktlinje för strategisk kompetensförsörjning för att bättre ta till vara på kompetensen hos unga, studenter, nyanlända och utrikes födda.
- Ett systematiskt arbete gällande att värna om de nationella minoriteternas delaktighet och inflytande behöver utvecklas ytterligare.

Målområde 11 - Hållbara städer och samhällen

Status: Vissa ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Växande städer kan skapa nya möjligheter för ekonomisk utveckling, men kan också bidra till ökade sociala klyftor och påfrestningar på ekosystem. Den snabba och stora inflyttningen till städer ställer nya krav som behöver bemötas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Mål 11 handlar om hållbar samhällsutveckling och stadsplanering. Detta berör bland annat hållbar planering av bostäder och offentliga platser, skydd av natur- och kulturarv, effektiv dagvattenhantering, återvinning, säkrare kemikaliehantering, främjande av gång-, cykel och kollektivtrafik samt att minska städernas och byggnaders miljöpåverkan. Stadsplaneringen behöver vara inkluderande och innovativ för att göra städerna säkra och hållbara för framtiden. För flera områden kan ny teknik behövas och samarbete mellan flera sektorer vara viktig. Ansvaret för stadsplanering ligger på kommunal nivå och påverkas av omfattande lagstiftning som främjar hållbar utveckling.

Flen är på god väg med att förbättra luftkvaliteten i kommunen och att arbeta för en effektiv och tillräcklig dagvattenhantering utifrån dagvattenpolicy med handlingsplan. Vissa ytterligare förbättringar krävs för att planering av områden och bostäder alltid tar hänsyn till värdefulla natur- och kulturvärden där påverkan på miljön och klimatet minimeras och sociala värden främjas. Vissa förbättringar krävs även för att all samhällsplanering enligt översiktsplanen ska bidra till jämlika och sociala förhållanden med en långsiktigt hållbar livsmiljö. Att erbjuda en god tillgång till attraktiva och hälsosamma bostäder i olika variationer och att trångboddheten ska minska behövs det flera ytterligare förbättringar för att uppnå. Överlag bedöms målområdet behöva vissa ytterligare förbättringar för att uppnås till 2030.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%) - Totalt	27,6 (2020)	ska minska	27,3 (2021)	Liten minskning
Färdigställda bostäder i flerfamiljs- och småhus under året, antal/1000 inv	1,6 (2020)	ska öka	0,2 (2021)	Minskat, dock stor variation i värden över åren
Kulturhistoriskt skyddad bebyggelse, antal/10 000 inv	159,2 (2019)	ska öka	159,2 (2019)	
Utsläpp till luft av kväveoxider (NO _x), totalt, kg/inv	13,9 (2019)	ska minska	13,5 (2020)	Minskat
Har kommunen en plan, strategi, policy eller liknande för hantering av dagvatten i syfte att begränsa utsläpp till vattenmiljöer? (Nej = 0, Ja = 1, 2 =Under framtagande)	1 (2020)	1	1 (2021)	Uppnått

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 bidrar all samhällsplanering enligt översiktsplanen till jämlika och sociala levnadsförhållanden och en långsiktigt hållbar livsmiljö.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Översiktsplanen (ÖP) bedöms ha flera övergripande ställningstaganden och inriktningar för att möjliggöra miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Vissa aspekter kan dock förbättras. PLEX har i uppdrag att ta fram en planeringsstrategi där ÖP kommer att ses över och uppdateras vid behov.
Det finns god tillgång till attraktiva och hälsosamma bostäder i olika prisklasser, storlekar och upplåtelseformer. Trångboddheten har minskat.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Trångboddheten har minskat lite men är fortfarande väldigt hög jämfört med resten av landet. Det är idag drygt en fjärdedel av Flens invånare som lever i trångboddhet. Svårt att bedöma indikatorer kring planberedskap och nybyggnationer då värdena pendlar kraftigt från år till år. Ett förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram har tagits fram men blivit återremitterat av kommunstyrelsen.
Vid planering av områden och bostäder tas alltid hänsyn till värdefulla natur- och kulturmiljöer, miljö- och klimatpåverkan minimeras och social sammanhållning främjas	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Den kulturhistoriskt skyddade bebyggelsen har ökat. Mellan 2017 och 2021 har det gjorts en social konsekvensanalys för 80% av detaljplanerna. Det krävs vissa ytterligare förbättringar för att uppnå målbilden helt och hållet.
Luftkvaliteten i kommunen har förbättrats	Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar	Föroreningar av kväveoxider och luftpartiklar har minskat över tid. En kraftigare minskning kan dock behövas av luftpartiklar då Flens är högre än riket samt minskar inte lika kraftigt. Främjande åtgärder redovisas såsom att minska bilanvändning och byta till mindre förorenande drivmedel.
Kommunorganisationen arbetar för en effektiv och tillfredsställande dagvattenhantering utifrån en aktuell dagvattenpolicy med handlingsplan	Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar	Det finns en policy för hantering av dagvatten i syfte att begränsa utsläpp till vattenmiljöer. En handlingsplan utifrån dagvattenpolicyn arbetas fram och tros vara färdig till slutet av 2022 eller början av 2023. Utifrån denna kommer sedan lämpliga åtgärder genomföras för att förbättra dagvattenhanteringen vid behov.

Kommunorganisationens arbete på området

Den centrala styrdokumentet inom hållbara städer och samhällen är översiktsplanen (ÖP) och dess tillägg, såsom natur- och vattenvårdsprogram, kulturmiljöprogram och fördjupade översiktsplaner. Bostadsförsörjningsplanen löpte ut 2018 och ett förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram har tagits fram men förslaget ska revideras ytterligare enligt beslut från kommunstyrelsen.

Plan- och exploateringsavdelningen använder ÖPn som styrdokument i all planering och dess aktualitet bedöms kontinuerligt för att säkerställa att ÖP följer aktuella lagkrav inom området. Det finns ett uppdrag om att ta fram en planeringsstrategi. Den fysiska planeringen tar kontinuerligt hänsyn till värdefulla natur- och kulturmiljöer, social sammanhållning och att

minimera miljö- och klimatpåverkan. Kommunen utvecklar möjligheten för resor med gång, cykel och kollektivtrafik för att alla ska ha lika möjlighet till resor. Plan- och exploateringsavdelningen har gjort strategisk planering av kommunens bebyggelseutveckling enligt ÖP för att minska behovet av bil

När det gäller specifika områden har en markanvisningstävling för Gårdsjö strand genomförts där en hållbar planering av områden och bostäder berörs. Sveafastigheter kommer snart att påbörja etablering av ett äldreboende och bostäder. En förstudie kring utvecklingen av fastigheten Blocket 4 (Volvo-tomten) har genomförts, där fokus ligger på att skapa värden för ekologisk såväl som social hållbarhet.

Det finns en antagen dagvattenpolicy och ett förslag till handlingsplan är påbörjad men ej beslutad. Handlingsplanen är framtagen i samarbete med Sörmland Vatten. Planen läggs fram för beslut kring årsskiftet 2022/2023. Den innehåller åtgärder för att få till en bättre dagvattenhantering, framförallt i planläggningen. Redan idag gör plan- och exploateringsavdelningen erforderliga dagvattenutredningar i samband med planläggning men genom handlingsplanen blir det tydligare vad som ska finnas med.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Arbeta för att minska bostadssegregation och mildra dess konsekvenser, till exempel genom samhällsplaneringen och samarbete mellan bolag, verksamheter och civilsamhälle, och prioritera färdigställande av bostadsförsörjningsprogrammet.
- Prioritera arbete med kommande planeringsstrategi för att främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering där översiktsplanen hålls aktuell med relevanta hållbarhetsperspektiv integrerade.

Målområde 12 - Hållbar konsumtion och produktion

Status: Flera ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Mål 12 handlar om att säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Jorden har länge försett oss människor med ett överflöd av naturresurser som vi tyvärr inte nyttjat på ett ansvarsfullt sätt och konsumerar nu långt bortom vad vår planet klarar av. Att uppnå hållbar utveckling kräver att vi minskar vårt ekologiska fotavtryck genom att ändra hur vi producerar och konsumerar varor och resurser. Det handlar då om en effektiv och cirkulär användning av resurser och en minskad miljöpåverkan genom minskad användning av hälsofarliga kemikalier och farligt avfall. En hållbar konsumtion innebär alltså inte bara miljöfördelar utan även sociala och ekonomiska fördelar såsom ökad konkurrenskraft, ökad sysselsättning, förbättrad hälsa och minskad fattigdom. Konsumtion, av privatpersoner, företagare och offentliga verksamheter, påverkar världen både ekonomiskt och miljömässigt i produktionen av varor och tjänster, och i slutfasen av produkternas livslängd. För en kommun är den offentliga upphandlingen därför en nyckelfråga.

Flen är på god väg att uppnå målbilden om att få med hållbarhetsperspektiv vid evenemang. Vissa ytterligare förbättringar krävs för att ha en hög avtalsföljsamhet och systematisk uppföljning av miljömässiga och sociala krav i upphandlingar, samt för minska matsvinnet och etablera samarbeten med lokala mataktörer. Flera ytterligare förbättringar krävs dock för flertal målbilder. Detta är då gällande att införa ett cirkulärt perspektiv i kommunorganisationen och att allt avfall källsorteras. Man behöver också förstärka arbetet med att minska koldioxidutsläpp från konsumtionen. Därav görs bedömningen att det behövs flera ytterligare förbättringar för att hela målområdet ska uppnås.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Avtalstrohet inom kommunens påverkbara inköpsvolym, andel (%)	86 (2020)	ska öka	82 (2021)	Minskat
Matsvinn (serveringssvinn + tallrikssvinn) i kommunens måltidsverksamhet för förskola, skola och äldreomsorg, gram/portion	Skola: 44 (2020) Förskola: 70 (2020) Äldreomsorg: -	ska minska	Skola: 35 Förskola: 48 Äldreomsorg: - (2021)	Minskat. Mätningar ej påbörjade inom äldreomsorg
Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp (koldioxidekvivalenter) per person och år (Sverige)	8,65 (2019) - Sverige	ska minska	7,65 (2020)	Minskat
Medborgarundersökningen: Jag vet hur jag gör klimatsmarta val; instämmer helt/till stor del, andel (%)	64 (2021)	ska öka	64 (2021)	
Medborgarundersökningen: Jag gör klimatsmarta val; instämmer helt/till stor del, andel (%)	50 (2021)	ska öka och vara i nivå med indikatorn ovan	50 (2021)	

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 präglas Flens kommunorganisation sedan länge av ett cirkulärt perspektiv, där minimering och återanvändning av resurser är prioriterat. Alla kommunens verksamheter källsorterar avfall.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Ett gott arbete i kommunen görs för att få till ett cirkulärt perspektiv, gällande flertal olika resurser. Indikatorer kring insamlat avfall visar inte på en tydlig utveckling i linje med målet. Det finns utrymme för ökat arbete med källsortering och minskning av avfall i kommunen.
Det ställs höga miljömässiga och sociala krav i upphandlingar som följs upp regelbundet i samverkan med andra aktörer. Avtalsföljsamheten är mycket hög.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Avtalsföljsamheten har haft en negativ trend. Ekonomiavdelningen redovisar dock att det har ökat igen under första kvartalet av 2022. Det redovisas inget strategiskt arbete med uppföljningsarbetet gällande att miljömässiga och sociala krav som kommunen ställer faktiskt efterföljs.
Evenemang som arrangeras av eller i samarbete med Flens kommun har hållbarhet som utgångspunkt, till exempel när det gäller materialval och vad som serveras.	Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar	Riktlinjer gällande hållbarhet för evenemang av eller i samarbete med kommunen finns ännu inte. Det finns en plan för att påbörja diskussion gällande riktlinjer under hösten 2022. Det är oklart när riktlinjerna kommer vara på plats, men det bör finnas goda möjligheter inom tidsramen för målet.
Kommunens verksamheter planerar måltider och matförsäljning så att mängden matsvinn minimeras. Samarbete sker med lokala livsmedelsaktörer för att även deras matsvinn ska minska.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Det syns ingen tydlig positiv trend för indikatorer gällande matsvinn och matavfall. BUK redovisar mycket aktivt arbete med att minska matsvinn. Satsningen på nytt produktionskök i Hälleforsnäs innebär goda förutsättningar för att minska matsvinnet ytterligare. Socialförvaltningen har ännu inte börjat mäta matsvinn. Ännu inga samarbeten med livsmedelsaktörer för att minska matsvinnet.
Koldioxidutsläpp från konsumtionen har minskat, bland annat genom att invånare och företag i Flens kommun har god kunskap om klimatsmarta val och beteenden.	Flera ytterligare förbättringar krävs	De konsumtionsbaserade växthusgasutsläppen per person och år i Sverige visar på en liten minskning. Liknande trend lokalt i Flens Kommun antas. Indikatorer visar på glapp mellan att veta hur man gör klimatsmarta val och att faktiskt göra dem. Tre fjärdedelar av tjejer i åk 9 har förändrat sitt beteende som följd av klimatförändringarna, andelen är dock mycket lägre för killar i samma årskurs.

Kommunorganisationens arbete på området

Avfallsplanen är ett centralt styrdokument på området. Mellan 2018-2022 har kommunen bland annat arbetat med åtgärder kring minskat matsvinn och åtgärder för ökat återbruk av möbler i kommunorganisationen. I den nya avfallsplanen som gäller mellan 2023-2032 finns flera åtgärder inom avfallsminimering och cirkulär ekonomi bland annat att minska mängden returpapper, förpackningar och elektroniskt avfall.

Flera verksamheter i kommunen källsorterar men det finns inget samordnat centralt arbete kring frågan. För att uppmärksamma vikten av bra avfallshantering och hållbar utveckling

arbetar de kommunala förskolorna och några av grundskolorna med Grön Flagg och med Håll Sverige Rent. Kommunens eventgrupp planerar att börja en diskussion under hösten 2022 angående hållbarhetsfokus och riktlinjer.

Måltidsservice på barn-, utbildnings-, och kulturförvaltningen (BUK) arbetar aktivt med minskat matsvinn, bland annat genom att volymjustera produktion för att få mindre rester och rester sparas vid möjlighet för att serveras en annan dag. BUK har även börjat baka bröd på rester från salladsbuffén. I höst kommer vissa skolor få levererad kall mat istället då de kan tillaga den mängd som förväntas gå åt varje dag. I sommar och under lov kommer det inte skickas mat till förskolor och skolor, istället tillagas all mat på plats då närvaron av elever varierar kraftigt. Måltidsservice har även tagit fram en ny rutin för pedagogisk måltid i skola och förskola där en del handlar om att minska matsvinnet. Socialförvaltningen har planerat på att påbörja arbete med matsvinnsmätningar.

I upphandlingar ställs alltid miljömässiga och sociala krav, i enlighet med policyn för inköp och upphandling. Ekonomiavdelningen har haft brist på resurser för systematiskt uppföljningsarbete. Avtalstroheten i Flen när det gäller verksamheternas inköp har ökat till följd av ett systematiskt och målmedvetet arbete och är för kvartal 1 2022 86%. Ett e-handelssystem kommer att införas för att ytterligare bidra till högre avtalstrohet.

När det gäller att uppmuntra invånare till klimatsmarta beteenden har kommunen bland annat deltagit i projektet Minimeringsmästarna via Sörmland Vatten. Från Flen deltar sex familjer och fokus är på olika aspekter av hållbar konsumtion och avfallsminimering. Under sommaren 2022 har BUK haft flera aktiviteter som knyter an till målområdet, till exempel flera workshops kring återbruk. En hållbar konsumtion har även varit tema på frukostträffar och informationsmöten med företag.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Arbeta i enlighet med den nya avfallsplanen där flera åtgärder kring avfallsminimering inom kommunorganisationen finns med.
- Hela kommunorganisationen bör se över möjligheter till ökad återanvändning och att köpa in varor som håller längre, för att på så sätt få ekonomiska såväl som miljömässiga vinster.
- Prioritera uppföljning av miljömässiga och sociala krav som ställs i upphandlingar.

Målområde 13 - Bekämpa klimatförändringarna

Status: Flera ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Klimatförändringarna är ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att öka och som följd av detta riskerar vi att nå en genomsnittlig global uppvärmning som överstiger två grader, detta skulle få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförurning, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång, hälsa och ökad risk för naturkatastrofer. Mål 13 handlar därför om att vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser. Världens länder inklusive Sverige har kommit överens om att den globala genomsnittliga temperaturhöjningen ska begränsas till långt under två grader till nästa sekel. Åtgärder är därför viktiga som minskar klimatpåverkan och som anpassar samhället inför nuvarande och framtida klimatförändringar. Dessa åtgärder kan även ge stora möjligheter att modernisera infrastruktur vilket skapar nya arbetstillfällen och främjar välbefinnande.

För Flens kommun krävs det vissa ytterligare förbättringar för att uppnå att kunskapen om klimatfrågan är hög bland kommunanställda och förtroendevalda samt att alla kommunens verksamheter tar ansvar för att minska sin klimatpåverkan. Detta gäller även för att uppnå målbilden om att kommunen är beredd på klimatförändringarnas effekter. Det krävs mycket omfattande förbättringar för att kommunen ska minska sina växthusgasutsläpp med minst 16% årligen. Detta gäller kommunen som geografisk plats och här har kommunen dock inte full rådighet. Sammanfattningsvis bedöms hela området behöva flera ytterligare förbättringar för att uppnås till 2030.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv	5,39 (2019)	ca 0,9	5,2 (2020)	Liten minskning
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv	89 420 (2019)	ca 15 000	85 484 (2020)	Minskat
Utsläpp till luft av växthusgaser, transporter, ton CO2e	32 513 (2019)	ca 13 000	29 684 (2020)	Minskat
Medborgarundersökningen - Kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter är bra, andel (%)	58,4 (2021)	ska öka	58,4 (2021)	

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 har växthusgasutsläppen i Flens kommun minskat med minst 16 % årligen sedan 2020. Detta genom ett aktivt arbete för att minska klimatpåverkan med fokus på transporter, samhällsplanering, byggnader, lokal förnybar energi- och elproduktion, och genom att inspirera till klimatsmarta invånare	Mycket omfattande förbättringar krävs	Går inte att bedöma ifall det minskat 16% per år sedan 2020 ännu. Dock pekar mycket på att minskningen hittills inte är tillräckligt kraftig. Preliminär data från Naturvårdsverket visar också att utsläppen 2021 ökar igen nationellt.
Kunskapen om klimatfrågan är hög bland kommunanställda och förtroendevalda. Alla kommunens verksamheter tar ansvar för att minska sin klimatpåverkan.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Klimatväxlingssystemet visar en svag positiv trend hittills. Klimatutbildningar har utförts för nyckelpersoner i kommunen. Många av verksamheterna redovisar arbete med att minska sin klimatpåverkan men mer kan göras.
Flens kommunorganisation motverkar klimatförändringarna samt är beredd på effekterna i form av till exempel översvämningar, värmeböljor, stormar, skogsbränder och påverkan på grundvattnet.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Arbete med kontinuitetsplaner genomsyrar stora delar av kommunens verksamheter. Det redovisas åtgärder för att hantera värmeböljor, översvämning, skogsbränder och påverkan på grundvatten. Planeringsunderlag för klimatanpassning i den fysiska miljön kan dock förbättras.

Kommunorganisationens arbete på området

Huvudsakliga strategier inom klimatområdet redovisas i kommunens energi- och klimatplan vars målsättningar är integrerade i hållbarhetsprogrammet. Det handlar om att arbeta med fokus på transporter, samhällsplanering, byggnader, lokal förnybar energi- och elproduktion, och genom att inspirera till klimatsmarta invånare. Åtgärder inom dessa områden redovisas även på andra ställen i rapporten, till exempel under målområde 7 och 11.

Kommunen arbetar för att öka andel resor med gång, cykel och kollektivtrafik. Detta genom väl utformade gång- och cykelbanor, anpassade och säkra busshållplatser med passande tidtabell för invånarna. Plan- och exploateringsavdelningen verkar för att samhällsplanering sker enligt fastslagna mål i översiktsplanen (Lokalisering med närhet till bra kommunikationer samt Öka förutsättningen för hållbara transporter).

Under våren och tidig höst 2020 har miljöstrateg genomfört interna utbildningar i klimatfrågan för nyckelpersoner i kommunorganisationen samt för kommunfullmäktige. Inom klimatväxlingssystemet tas en avgift ut för inköp av fossila drivmedel, användande av egen bil i tjänst samt flygresor. Systemet infördes 2021 och hittills kan ingen tydlig minskande trend för dessa beteenden märkas. Medel som genereras av avgiften används för att finansiera åtgärder inom hållbara transporter såsom eldrivna verktyg/maskiner till Tekniska avdelningar och elcyklar till den centrala fordonspoolen.

Vid inköp av fordon till kommunen upphandlas fordon, där möjligt och infrastrukturen tillåter, som drivs av el, biogas, HVO och övriga drivmedel. Krav på förnybara drivmedel ställs i

transportrupphandlingar. BUK effektiviserar taxitransporter i samband med skolskjuts.

Organisationen har hänsyn till klimatrisker i kontinuitetsplaneringen. Flen Vatten gör risk- och sårbarhetsanalyser kontinuerligt gällande beredskap på effekterna från klimatförändringar. FBAB undersöker noga förutsättningarna för nybyggnation och även tillbyggnader när det gäller påverkan från klimatet. FKAB gör översvämningskartering i byggprojekt. Klimatanpassning är en del i projektanvisningar och planering vid nybyggnad och större ombyggnader. Översvämningsrisker behandlas i en hel del av kommunens detaljplaner. Räddningstjänst har utbildat inom hantering av skogsbränder och gjort avtal för omhändertagande av släckvatten.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Inkludera åtgärder för att bidra till 16 % årlig minskning av växthusgasutsläppen i kommande revidering av energi- och klimatplanen.
- Säkerställ att hela kommunorganisationen är beredd på klimatförändringens effekter såsom värmeböljor och översvämningar, framförallt inom samhällsviktig verksamhet.

Målområde 14 - Hav och marina resurser

Status: Flera ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Mål 14 handlar om att bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt. Världens hav - deras temperatur, kemi, strömmar och liv - driver globala system som gör jorden beboelig. Hur vi hanterar våra hav är avgörande för mänskligheten och för att balansera effekterna av klimatförändringarna. Överfiske, försurning, övergödning och föroreningar är några av de problem som drabbar haven idag. Utsläpp i sjöar och vattendrag hamnar till slut i haven. Det handlar då till exempel om näringsämnen från jordbruk och enskilda avlopp, skräp och föroreningar. Skräp innebär både det som slängs i naturen men också exempelvis slitage från bildäck. Allt som görs för att förbättra vattenkvaliteten och motverka nedskräpning i kommunen är positivt för hav och marina resurser.

Flen har ett aktivt arbete med att främja hållbart fiske genom sina inköp. Det finns vissa ytterligare förbättringar för att uppnå minimal användning av hälso- och miljöskadliga kemikalier och material i kommunens verksamheter. Flera ytterligare förbättringar krävs för att ha ett aktivt förebyggande arbete för att minska nedskräpning och utsläpp av diverse föroreningar i kommunen. Detta krävs också för att kommunen ska ha genomfört saneringsåtgärder vid alla områden med riskklass 1 och 2 till 2030. Kommunen behöver också göra flera ytterligare förbättringar för att öka andelen privatfinansierade undersökningar och åtgärder av förorenade områden samt ansöka om bidragsmedel. Överlag görs därför bedömningen att flera ytterligare förbättringar krävs för att uppnå hela målområdet till 2030.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Förorenade områden med riskklass 1 och 2 som är utredda, andel (%)	4,5 (2021) 1 av 22 st	100	4,5 (2021)	
Antal skräp/10m ² enligt skräpmätning	0,85 (2022)	ska minska	0,85 (2022)	
Upplevelse av nedskräpning, andel (%)	38 (2020)	ska minska	38 (2020)	
Fiskinköp i kommunen som är hållbarhetsmärkta (t.ex. MSC), andel (%)	85,5 (2020)	100	85,3 (2021)	Liten minskning

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 har saneringsåtgärder genomförts vid de förorenade områden i Flens kommun där riskerna för hälsa och miljö är som störst. Utredningar har genomförts vid alla områden med riskklass 1 och 2.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Det är i nuläget enbart ett förorenat område i riskklass 1 och 2 som blivit utrett, av totalt 22 områden. Bygg- och miljöavdelningen ansvarar för de flesta av dessa områden men för många finns det ingen ansvarig. Deras behovsutredning för tillsyn visade också att nuvarande resurser inte räcker till för tillsynen kopplat till inventering och utredning av förorenade områden.
Kommunen verkar för att öka andelen privatfinansierade undersökningar och åtgärder av förorenade områden och är aktiv i att ansöka om bidragsmedel	Flera ytterligare förbättringar krävs	Bygg-och miljöavdelningens behovsutredning för tillsyn visade att resurser inte räcker till för inventering och utredning av förorenade områden. Det finns ingen funktion på kommunen som arbetar med att söka bidragsmedel för förorenade områden.
Kommunens verksamheter har en minimal användning av hälso- eller miljöskadliga kemikalier och material	Vissa ytterligare förbättringar krävs	En del av kommunens verksamheter redovisar arbete med att reducera användningen av hälso- och miljöskadliga kemikalier, mer arbete från fler verksamheter hade varit önskvärt. Inköpsstatistik har inte varit möjlig att bedöma. Kommunen ställer krav vid alla upphandlingar enligt Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier.
Genom ett aktivt förebyggande arbete har nedskräpningen samt utsläpp av föroreningar, mikroplast och näringsämnen minskat i kommunen. Invånare tar gemensamt ansvar för sina närmiljöer.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Upplevelsen av nedskräpning i Flen har minskat 2011-2015 för att sedan börja öka. Det är heller inte speciellt många verksamheter som redovisar arbete med målbilden trots att kommunen har en handlingsplan där alla nämnder ska bidra. Mycket pekar mot att mer arbete krävs för att minska nedskräpning.
För att främja ett hållbart fiske köper kommunen endast in hållbarhetsmärkt fisk.	Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar	Inköpen av hållbar fisk har delvis ökat och är ganska nära målsättningen till 2030 och bör därför kunna nås inom tidsspannet. BUK arbetar systematiskt med målbilden.

Kommunorganisationens arbete på området

Frågan kring förorenade områden täcks framförallt inom ramen för bygg-och miljöavdelningens tillsynsarbete. I databas för förorenade områden (EBH-stödet) finns 236 objekt registrerade för Flens kommun. Av dessa är ca 190 objekt riskklassade enligt Naturvårdsverkets metodik MIFO. 22 objekt tillhör riskklass 1 eller 2, vilket innebär mycket stor risk respektive stor risk för människors hälsa eller miljö. Flertalet av dessa är kommunens tillsynsobjekt och för minst 17 objekt gäller att det åtminstone delvis inte finns någon ansvarig.

Kommunen äger delar av marken vid Kattkärret (deponi), vid detta område visar ansvarsutredningen att det inte finns någon ansvarig. Kommunen äger marken vid gamla DAXDoor i Sparreholm. Där sker ingen utlakning av föroreningar, och kommunen genomför

inga åtgärder där som innebär grävning i marken. Sluttäckning av kommunens tidigare avfallsdeponi i Frutorp pågår.

Bygg- och miljöavdelningens behovsutredning för tillsyn enligt miljöbalken 2021-2023 kommer fram till att det behövs en betydligt högre åtgärdstakt under de kommande åren för att kunna utreda alla objekt. Bygg- och miljöavdelningens uppgift är att genomföra inventeringar, ansvarsutredningar med mera enligt handlingsplanen. Avdelningens bedömning är att med nuvarande resurser kan tillsyn inte bedrivas i tillräcklig omfattning när det gäller inventering och utredning av förorenade områden.

Plan- och exploateringsavdelningen tar hänsyn till förorenade områden i planeringen och inför erforderliga åtgärder vid planläggning där förorenade områden berörs samt kräver markundersökningar där föroreningar misstänks.

Det finns en kommunövergripande handlingsplan mot nedskräpning. Inom ramen för den arrangeras bland annat skräpstädningsaktiviteter och kommunikationsinsatser. BUK genomför skräpplockardagar i förskolan och grundskolan, i samarbete med Håll Sverige Rent. En första skräpmätning genomfördes sommaren 2022 för att kommande år kunna se objektivet ifall nedskräpningen minskar eller inte.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Verka för att tillsynsarbetet av förorenade områden utökas och prioriteras ytterligare och undersök vilka möjligheter som finns till bidragsmedel kopplat till förorenade områden.
- Utveckla arbetet med handlingsplanen för nedskräpning så att fler delar av kommunorganisationen engagerar sig i frågan.

Målområde 15 - Ekosystem och biologisk mångfald

Status: Flera ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Mål 15 berör att skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald. Hållbara ekosystem och biologisk mångfald är grunden för vårt liv på jorden. En avgörande utmaning för vår överlevnad är att tillgodose människans behov av livsmedel, energi, vatten, mineraler och råmaterial utan att skada den biologiska mångfalden och säkerställa ett hållbart nyttjande av ekosystemtjänster.

Ekosystem på land såsom skogar, våtmarker, torrmarker och berg utgör livsmiljöer för miljontals arter samtidigt som de renar luft och vatten. Markförstörelse och avskogning leder till ökade halter av växthusgaser och hotar både klimatet och djurens överlevnad. Tyvärr utrotningen av växt- och djurarter i en allt snabbare takt än någonsin tidigare i mänsklighetens historia. Biologisk mångfald främjar även folkhälsan genom att natur- och kulturmiljöer fungerar som en viktig källa till rekreation och friluftsliv.

Det finns vissa ytterligare förbättringar som kommunen behöver göra gällande invånarens tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald och gott om tätortsnära natur för ett aktivt friluftsliv. För resterande målbilder finns det flera ytterligare förbättringar kvar att göra. Detta handlar om ha större yta av skyddad natur i Flen, bevara och nyttja biologisk mångfald på ett hållbart sätt i skogs- och parkförvaltning samt i samhällsplaneringen. Därav görs helhetsbedömningen att målområdet har flera ytterligare förbättringar kvar.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Skyddad natur totalt, andel (%)	1,3 (2020)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	1,5 (2021)	Ökat, mycket lägre än riketsmedel (11,3)
Kommunala naturreservat, antal	0 (2021)	minst 3	0 (2021)	
Kommunägd skog som har avsatts för naturvårds- eller rekreationsmål, andel (%)	24,2 (2021)	ska öka	24,2 (2021)	
Tätortsbefolkning närhet till grönområden (200 meter från bostaden), andel (%)	Malmköping: 95 Flen: 98 Bettna: 99 Övriga orter: 100 (2015)	100	Malmköping: 95 Flen: 98 Bettna: 99 Övriga orter: 100 (2015)	
Medelavstånd till skyddad natur, km	1,90 (2020)	max 1	1,9 (2021)	

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 har en betydligt större andel av ytan i Flens kommun ett formellt skydd, till exempel i form av naturreservat, i första hand områden inom kommunens gröna och blåa samband som pekas ut i översiktsplanen.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Skyddad natur har haft en mycket liten ökning, och värdet är långt ifrån målsättningen. Enligt målsättningen ska även minst tre stycken kommunala naturreservat upprättas tills 2030. Ett nytt naturreservat är på gång men inom tidsramen är det troligtvis inte tillräckligt för att nå målsättningarna i tid.
Den biologiska mångfalden bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt i kommunens skogs- och parkförvaltning samt samhällsplanering. Hänsyn till ekosystemtjänster är integrerad i samhällsplaneringen.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Kommunen gör vissa främjande åtgärder för biologisk mångfald såsom att anlägga slätterängar, kantzoner med växtlighet och avlämning av rishögar i bryn. En ny skogsbruksplan har ännu inte tagits fram. Redovisningarna visar att det behövs mer arbete för att integrera ekosystemtjänster i samhällsplaneringen.
Människor har tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd. Det finns gott om tätortsnära natur som ger goda förutsättningar för ett aktivt friluftsliv.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Det redovisas främjande arbete för att bekämpa invasiva arter. Medelavståndet till skyddad natur har minskat något men är fortfarande en bit ifrån målvärdet. Närhet till grönområden är väldigt nära 100%. Fortsatt arbete behövs för att främja tillgången till natur- och kulturmiljöer och tätortsnära natur.
Kunskapen om naturens skyddsvärde och människans ansvar att förvalta den väl påverkar våra handlingar såväl inom organisationen som i interaktion med andra.	Flera ytterligare förbättringar krävs	De två första målbilderna på målområdet har beaktats i bedömningen av denna målbild. Då de kräver flera ytterligare förbättringar görs samma bedömning för den här målbilden. Resultaten tyder på att kunskap ännu inte påverkar kommunens handlingar åt rätt håll för att värna om naturen. Målbilden kan även behövas konkretiseras för att underlätta arbetet.

Kommunorganisationens arbete på området

När det gäller ekosystem och biologisk mångfald är natur- och vattenvårdsprogrammet ett viktigt underlag. Det beskriver viktiga naturvärden i kommunen och pekar ut gröna och blå sammanhängande stråk av värdefull natur som är viktig att bevara. Dessa beskrivs även i översiktsplanen. Dessa styrdokument utgör grund för den fysiska planeringen där man tar hänsyn till utpekade grönområden och stråk.

Tekniska avdelningen gör många praktiska naturvårdsinsatser. Dels inom skogsbruket där en fjärdedel av skogen är avsatt för naturvårdsmål. En ny skogsbruksplan ska tas fram med än högre andel, arbetet med denna har förskjutits något på grund av nödvändiga avverkningar av granbarkborreangripna träd. Tekniska anlägger slätterängar och arbetar systematiskt med kantzoner, det vill säga låta gräset växa långt längs vägrenar för att öka tillgången av mat till pollinatörer. De lämnar också mindre rishögar i bryn för att skapa fler boendemiljöer för vilda pollinatörer. Kommunen har även fått bidrag för att arbete med kartläggning och bekämpning av invasiva arter samt till en informationskampanj till allmänheten gällande frågan.

Miljöstrateg har gjort förberedande arbete för ett kommunalt naturreservat i Nybbleskogen, det skickades ut på samråd hösten 2020. Hösten 2020 gjordes en avverkning i Nybbleskogen som förändrade förutsättningarna. Planen är att återuppta arbetet under senhösten 2022 utifrån de nya förutsättningarna.

Arbete pågår för att ansluta kommunen till Naturkartan vilket kommer att underlätta för invånarna att hitta till besöksmål i naturen genom en mobilapplikation. Information om natur- och kulturmiljöer finns idag på visitflen.se. Betydelsen av naturens skyddsvärde och människans ansvar att förvalta den väl ingår i förskolans och skolans läroplaner.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Säkerställ att organisationen har tillräcklig kunskap och kompetens kring biologisk mångfald, ekosystemtjänster och grön infrastruktur, framförallt inom samhällsplanering och samhällsbyggande.
- Prioritera arbete med att öka andelen formellt skyddad natur i kommunen, framförallt inom gröna samband och i områden med höga rekreativsvärden.

Målområde 16 - Fredliga och inkluderande samhällen

Status: Flera ytterligare förbättringar krävs

Motivering

Alla människor är lika inför lagen och ska ha lika tillgång till rättvisa och möjligheter att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattande. Mål 16 handlar om att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer. Målet sträcker sig även över flera områden såsom att minska våld, tortyr, människohandel, stoppa illegala flöden av vapen och att bekämpa korruption. Inkluderande samhällen, transparenta och ansvarsfulla institutioner, god samhällsstyrning och frihet från våld är förutsättningar för mellanmänsklig tillit och social sammanhållning.

Kommunen har redan uppnått målbilden gällande att bjuda in till delaktighet och ha samverkansformer för att ha dialog med kommunen och invånare där unga finns representerade. Det finns vissa ytterligare förbättringar kvar gällande att minska mobbning och kränkande särbehandling. Flera ytterligare förbättringar krävs för att öka valdeltagandet och stärka demokratiska processer. Samt för att nå målbilden om att Flen är en trygg och attraktiv kommun att bo i. Det krävs mycket omfattande förbättringar för att attrahera nya invånare till Flen och för att erbjuda en inkluderande livsmiljö för ett gott liv i både stadsbygd och landsbygd. Överlag görs bedömningen att det krävs flera ytterligare förbättringar för att målområdet ska uppnås.

Tabellen nedan visar ett urval av indikatorerna som används i uppföljningen.

Indikator	Utgångsvärde	Målsättning 2030	Senaste värde	Utveckling
Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%) - Totalt	81,2 (2021)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	81,2 (2021)	Lägre än rikemedel (92,0)
Medborgarundersökningen - Kan rekommendera andra att flytta till kommunen, andel (%) - Totalt	34,4 (2021)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	34,4 (2021)	En del lägre än rikemedel (62,3)
Invånare totalt, antal - Totalt	16 431 (2020)	ska öka	16 316 (2021)	Minskat
Demografisk försörjningskvot - Totalt	1,02 (2020)	ska vara under 1	1,04 (2021)	Liten ökning
Förstagångsväljare som röstade i senaste kommunfullmäktigevalet, andel (%) - Totalt	79 (2018)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	79 (2018)	Lägre än medel för riket (82)
Valdistrikt med lägst valdeltagande i senaste kommunalval, andel (%)	82,1 (2018)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	82,1 (2018)	Lite lägre än rikemedel (84,1)

Valdeltagande i senaste riksdagsvalet, andel (%)	86 (2018)	ska öka och vara minst i nivå med medel för riket	86 (2018)	Väldigt nära riketsmedel (87,2)
--	-----------	---	-----------	---------------------------------

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
År 2030 upplever invånare och besökare Flens kommun som en trygg och attraktiv kommun att bo, verka och leva i med respekt för mänskliga rättigheter.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Indikatorerna visar inte på någon tydlig positiv trend. Det redovisas en hel del arbete från kommunen vilket höjer bedömningen något då det visar på att arbete görs med målbilden.
För att attrahera nya och befintliga invånare erbjuds en livsmiljö som är inkluderande och ger förutsättningar för ett gott och aktivt liv, i stadsbygd såväl som landsbygd	Mycket omfattande förbättringar krävs	Kommunens invånarantal har haft en stadig minskning och den demografiska försörjningskvoten har ökat vilket är negativt. Andelen brukare som trivs på sin dagliga verksamhet har ökat, dock visas ingen tydlig trend och indikatorn har varierat kraftigt från år till år. Det redovisas en del aktivt arbete med att attrahera invånare samt att beakta målbilden vid den fysiska planeringen.
Kommunen bjuder in till olika former av delaktighet och det finns etablerade samverkansformer för dialog mellan kommunorganisationen och invånare i kommunen, där även unga finns representerade.	Uppnådd, bibehåll de goda resultaten	Indikatorn från medborgarundersökningen går ännu inte att bedöma utvecklingen av. Däremot har den kvalitativa bedömningen tillräckligt med underlag och som dessutom visar på ett mycket aktivt och arbete som genomsyrar hela kommunen gällande målbilden. Arbete sker för att inkludera och skapa delaktighet för både unga och äldre genom olika projekt, samarbeten och åtgärder. Flera etablerade samverkansformer redovisas.
Kommunen arbetar aktivt med att stärka demokratiska processer och att skydda och värna demokratin från negativ påverkan.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Viss positiv utveckling har skett bland indikatorerna, dock har andelen unga förtroendevalda politiker minskat och är väldigt långt ifrån riketsmedel. Medborgarundersökningen från ett år ligger redan ganska lågt vilket tyder på att det finns stort utrymme för att öka förtroendet för kommunpolitiker och hur invånares möjligheter att påverka politiska beslut.
Valdeltagandet ökar vid varje val, och särskilt i valdistrikt med lägre valdeltagande.	Flera ytterligare förbättringar krävs	Preliminära siffror från valet 2022 visar att valdeltagandet har minskat både i riksdags- och kommunalvalet. Tidigare utveckling har varit att valdeltagandet i riksdagsvalet ökar, men inte lika mycket som för riket. Valdeltagandet i det valdistriktet med lägst andel som röstar har inte ökat och de som röstat i kommunvalet har minskat lite.
Mobbning, kränkande särbehandling och diskriminering i kommunens verksamheter har minskat, och kommunen verkar för att det även ska minska i samhället i stort.	Vissa ytterligare förbättringar krävs	Antal anmälningar gällande kränkande särbehandling i interna verktyget Stella har minskat lite. HR har stärkt sin avdelning med en specialist inom arbetsmiljö och rehab. BUK arbetar aktivt med målbilden, de har även ett nytt uppföljningssystem. Fler elever i årskurs 9 har upplevt mobbning, dock färre tjejer men fler killar.

Kommunorganisationens arbete på området

När det gäller fredliga och inkluderande samhället arbetar kommunen bland annat utifrån en treårig samverkansöverenskommelse mellan polis och kommun, som innefattar att arbeta enligt EST-metoden (Effektivare Samverkan för Trygghet). Varje år tas ett nytt medborgarlöfte fram med polisen. Trygghetsmätningar genomförs bland invånarna och trygghetsvandringar görs fyra gånger per år med invånare. Fritidsgårdarnas personal ingår i satsningen "Trygg vuxen" i samverkan med räddningstjänsten bland annat. Kommunen har samordnat arbete med Sommatorget som finansieras av Platssamverkan Flen, det ska öka trygghet och trivsel i Flens centrum. Projektet har varit framgångsrikt och bland annat lett till att fler ungdomar och barn hittat till Violentorget

När det gäller kommunens attraktivitet verkar Plan- och exploateringsavdelningen för att skapa förutsättningar för en trygg och attraktiv kommun genom fysisk planering. En enkätundersökning har gjorts bland fritidshusägare om vad som skulle kunna få dem att bosätta sig i kommunen. Policyn för offentlig konst och konstnärlig gestaltning har riktlinjer för hur arbetet med konstnärliga utsmyckningar kan bidra till attraktiva miljöer. Näringsliv och Turism följer med mäklare ut på fritidshusvisningar och berättar om kommunen.

Flera delar av kommunorganisationen arbetar med dialog på olika sätt för ökat inflytande och delaktighet. Plan- och exploateringsavdelningen genomför medborgardialoger och samråd i planprocessen. Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit nytt grepp i arbetet med ortsutveckling för att öka inkludering och känsla av inflytande. BUK genomför återkommande dialoger på olika orter i kommunen. Kommunen för dialog med motorburen ungdom för att hitta ett sammanhang där de kan utöva sitt intresse i närvaro av trygga vuxna.

I skolans undervisning av samhällskunskap understryks vikten av att vara en aktiv medborgare och att upprätthålla demokratiska principer, genom att delta i allmänna val. Klassråd och elevråd genomförs på skolorna. Partnerskapet med Fryshuset behandlar delaktighet och inflytande. I förskola och skola finns det likabehandlingsplaner och på varje enhet hos BUK finns det trygghetsteam. De har även ett tydligt uppföljningssystem gällande kränkande behandling som registreras och följs upp digitalt. HR har stärkt sin avdelning med en specialist inom arbetsmiljö och rehab.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Säkerställ att organisationen har ett systematiskt arbete kring den demografiska utvecklingen, dels för öka kommunens attraktivitet och dels för att hantera en eventuell fortsättning av de negativa trenderna.
- Fortsätt arbeta enligt samverkansöverenskommelsen med polisen kring trygghet och brottsförebyggande frågor, där även fler delar av kommunorganisationen bör medverka i arbetet med Effektiv Samverkan för Trygghet (EST).
- Samarbeta med civilsamhället för att bidra till ökat valdeltagande i valet 2026. Särskilt fokus bör ligga på att bidra till ökat valdeltagandet i de områden med lägst valdeltagande i valet 2022.

Målområde 17 - Genomförande och globalt partnerskap

Status: Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar

Motivering

Eftersom världen idag är mer sammankopplad än någonsin är globalt partnerskap och samarbete en förutsättning för att Agenda 2030 ska uppnås. Mål 17 handlar främst om att mobilisera och omfördela resursfördelningen mellan världens rikaste och världens fattigaste länder. Men målet berör även ökad samverkan och partnerskap lokalt och regionalt med syfte att uppnå målen i Agenda 2030. Målet kan ses som en verktygslåda på hur målen ska kunna förverkligas. Utbyte av kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser är alla viktiga faktorer för att målen ska uppnås. Kommuner och regioner samverkar trots sin rätt till självbestämmande ofta sinsemellan, men även med näringsliv, akademi, civilsamhälle och invånare. För att klara välfärdsuppdraget är kommuner och regioner beroende av en bred samverkan.

Det sker ett gott arbete i Flen med att samarbeta med föreningar, näringsliv och offentliga aktörer för att lösa samhälls- och miljöutmaningar. Flen har också ett aktivt arbete med att vara drivande för att hitta nya metoder och lösningar för att bidra till utvecklingen av Sörmland och närliggande regioner. Det finns utrymme för kommunen att ta tillvara på ytterligare möjligheter till partnerskap och finansiering kopplade till fler områden i Agenda 2030, framförallt inom kommunens centrala utmaningar. Överlag görs bedömningen att målområdet kan nås snart och att man ska fortsätta med pågående förbättringar. Målbilderna berör inte samverkan inom kommunorganisationen, det är dock viktigt att detta förstärks då det är en nyckel till framsteg inom hållbar utveckling.

För detta mål har inga indikatorer används vid uppföljningen, istället har kvalitativa bedömningar gjorts på redovisat arbete kopplat till målet från kommunens nämnder och bolag.

Statusbedömning för målbilder

Målbild	Status	Motivering
Flens kommun samarbetar aktivt med föreningar, näringsliv, och offentliga aktörer på lokal och regional nivå för att tillsammans lösa miljö- och samhällsutmaningar. Inom frågor med stora behov finns formaliserade samverkansformer.	Kan nås snart, fortsatt med pågående förbättringar	Flera verksamheter visar på mycket aktivt och brett arbete. De samarbeten som förs berör både miljö- och samhällsutmaningar, både på lokal och regional nivå. Flen är även med i projekt inom Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) genom Fryshuset. Man är även med i Åtgärdsprogrammet för Sörmlands Miljö.
Flens kommun deltar i relevanta nätverk och organ för att stärka, bevaka och bejaka kommunens intressen i aktuella frågor	Uppnådd, bibehåll de goda resultaten	Flen har mycket aktivt arbete som genomsyrar stora delar av kommunens verksamheter. Man deltar i flera nätverk och organ inom olika frågor som är relevanta för respektive verksamhet eller för kommunen i helhet.

<p>Flens kommun är drivande för att hitta nya sätt att lösa utmaningar och bidra till utvecklingen för Sörmland och närliggande tillväxtregioner.</p>	<p>Kan nås snart, fortsätt med pågående förbättringar</p>	<p>Ett aktivt arbete görs i flera av kommunens verksamheter. Flens turistiska översiktsplan har varit ett föredöme för andra kommuner. Flen arbetar även en del med erfarenhetsutbyte vilket är viktigt för utvecklingen av regionen. Här berörs flera olika frågor: unga och elevers psykiska hälsa, kultur, energi och klimat samt naturvård.</p>
<p>Flens kommun tar tillvara på partnerskap och finansiering på lokal, regional, nationell och internationell nivå för att få en hävstång till att uppfylla Agenda 2030 och de globala målen.</p>	<p>Vissa ytterligare förbättringar krävs</p>	<p>Flen tar del av en hel del finansiering och partnerskap lokalt, regionalt och nationellt som är kopplade till Agenda 2030. De områden som berörs mest är god utbildning, hållbar infrastruktur, naturvård och hållbar stadsmiljö. Social hållbarhet berörs också, till exempel integration och ökad sysselsättning för utrikesfödda kvinnor. Det finns dock utrymme att ta vara på fler partnerskap och finansieringar kopplat till Agenda 2030.</p>

Kommunorganisationens arbete på området

Kommunorganisationen deltar i ett flertal relevanta nätverk inom alla dimensioner av hållbar utveckling, framförallt på regional nivå men även lokal och nationell i vissa fall.

Särskilda samarbeten att lyfta fram är Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) mellan kommunen och Fryshuset som handlar om att stärka ungas inflytande och deltagande i demokratiska processer, och främja psykisk hälsa. Samarbetet har pågått sedan 2016.

Genom Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö kommer Flens kommun att dra nytta av samarbete med andra aktörer i länet för att utveckla kommunens såväl som Sörmlands miljö- och klimatarbete.

Kommunen deltar i regionens projekt FASiS (fysisk aktivitet i samhällsplaneringen) där de bland annat studerar förutsättningarna för stadsodlingar på orterna där där föreningar kan få möjlighet att odla på kommunal mark.

Kommunen deltar i projektet Effektivare kommun som drivs av SKR och RKA. Syftet är att öka kunskapen kring effektivitet utifrån betydelsen samspelet mellan insatta resurser och producerad volym och kvalitet, och genomföra ett internt utvecklingsarbete utifrån det.

När det gäller finansiering har kommune utvecklat sitt arbete med statlig medfinansiering för gång- och cykelvägar och busshållplatser. LONA-bidrag har beviljats för ett flertal naturvårdsrelaterade projekt. BUK ansöker och använder sig av statsbidrag, t ex för likvärdig skola, läxhjälp och liknande främjande insatser i skolan.

Rekommendationer framåt för kommunorganisationen

- Prioritera att ta till vara på ännu fler möjligheter till partnerskap och finansiering inom områden kopplade till Agenda 2030, framförallt inom de centrala utmaningarna.